Revisionsbemærkninger til regnskabet for 2019

Nr.	Revisionsbemærkning	Ansvarlig forvaltning
Nr. 1	Regnskabsafslutningsprocessen	Økonomiforvaltningen
Nr. 2	Revision af balancen	Økonomiforvaltningen
Nr. 3	Debitorområdet	Økonomiforvaltningen
Nr. 4	Anlægsregnskaber	Økonomiforvaltningen
Nr. 5	Lønadministration mv Revisionsbemærkning	Økonomiforvaltningen
Nr. 6	Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller	Økonomiforvaltningen / alle forvaltninger (6.2)
Nr. 7	Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms	Økonomiforvaltningen
Nr. 8	Kommunens regler for indkøb	Økonomiforvaltningen / alle forvaltninger
Nr. 9	Takster TMF	Teknik- og Miljøforvaltningen
Nr. 10	Tilskudsadministration	Kultur- og Fritidsforvaltningen
Nr. 11	Indtægter	Kultur- og Fritidsforvaltningen
Nr. 12	Mellemkommunale refusioner	Økonomiforvaltningen
Nr. 13	Anvendelse af alternativ modtager i KMD Aktiv	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen
Nr. 14	Cybersecurity og Persondata	Økonomiforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen / alle forvaltninger (14.3)
Nr. 15	System- og statusafstemninger (mangelfulde afstemninger)	Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

### Regnskabsafslutningsprocessen - Revisionsbemærkning nr. 1 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.  Procedurerne er beskrevet i Regnskabscirkulære 2019, Lukkebrev regnskabsafslutning 2019 samt Bilag til lukkebrev - tidsfrister.  Vi anførte i vores beretning for 2017 og 2018, at:  "Det er vores opfattelse, at processen vedrørende regnskabsaflæggelsen i 2017 og 2018 generelt ikke har fungeret tilfredsstillende.  Det skal henstilles, at procedurerne forbedres, og særligt ansvarsplacering og ledelsestilsyn skærpes for 2019. Det er et problem, at det ikke er tydeligt, hvem der er regnskabsansvarlig og dermed, hvem der skal forestå et skærpet ledelsestilsyn med tilrettelæggelsen og fremdriften af regnskabsaflæggelsen i Københavns Kommune".	Det er vores opfattelse, at processen vedrørende regnskabsaflæggelsen i 2019 ikke i tilstrækkelig grad er forbedret i forhold til 2018, og der er således stadig forhold, der skal forbedres.  Det skal derfor henstilles, at procedurerne forbedres, og særligt at ansvarsplacering og ledelsestilsyn skærpes for 2020 på følgende væsentlige områder:  Indberetning af B-indkomst Kvalitetssikring af obligatoriske oversigter og noter i regnskabet Afstemning af fagsystemer til både driftsregnskab og balance Klassifikationsfejl i balancen Afstemning og berigtigelse af balancekonti Intern kontrol/kategorisering af balanceafstemninger i KS Eliminering af manuelle korrektioner i det trykte regnskab Fejl i periodisering mellem årene.  Der henvises til de efterfølgende specifikke revisionsbemærkninger for yderligere oplysninger.	Revisionen peger i revisionsbemærkningen særligt på behovet for mere klar ansvarsfordeling, samt styrkede processer og dokumentation i forbindelse med årsregnskabet. Økonomiforvaltningen udarbejder en samlet tids- og materialeplan til regnskabet, hvor alle relevante krav og frister opstilles. Det er herefter forvaltningernes ansvar at udarbejde forvaltningsspecifikke processer, som understøtter dette. Herudover stilles øgede krav til journalisering af dokumentation fra forvaltningerne, således, at der sikres, at alt materiale er tilgængeligt for revision. Økonomiforvaltningen vil endvidere lave stikprøvevis gennemgang af dokumentationen, ud fra en risikobaseret tilgang. I forbindelse med udarbejdelse af det endelige årsregnskab og årsrapport indføres ekstra kvalitetskontrol, således at det sikres, at alle noter mv. stemmer til kommunens balance.  Regnskabscirkulære, tids- og materialeplan sendes sammen lukkebrevet i høring i forvaltningerne i september 2020 og behandles efterfølgende på relevante administrative kredse, inden forelæggelse for Økonomiudvalget

#### Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 2 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Alle fælleskonti og dermed hovedparten af balancen	Der er konstateret en forbedring af kvaliteten i de	Kvalitetsstandard for balance afstemninger
afstemmes samlet i Økonomiforvaltningen i løbende	foretagne afstemninger og dermed kommunens evne	Revisionen peger i revisionsbemærkningen på, at der
dialog med fagforvaltningerne. Hver forvaltning er	til at aflægge et retvisende regnskab. Der er dog stadig	stadigvæk jagttages klassifikationsfejl og mangler i
fortsat ansvarlig for egne poster. Derudover har	konstateret mange klassifikationsfejl og mangler, som	balanceafstemninger. KS (og forvaltningerne hvor de
fagforvaltningerne enkelte specifikke konti, som direkte	skal berigtiges og jagttages fremover.	selv afstemmer) udarbejder kvalitetsstandard for
afstemmes i fagforvaltningen, og hvor		balanceafstemninger for at sikre, at afstemninger har
Økonomiforvaltningen fører tilsyn.	Samlet medfører disse forhold desuden en potentiel	den forventede kvalitet. Scope for 2020 er
	driftsmæssig påvirkning på i alt 35,3 mio.kr., der	grupperinger som indgår i revisionens 2019
Pr. 31. december 2019 var der foretaget afstemning på i	primært kan henføres til manglende udredning af	opnoteringer af fejl samt på baggrund af øvrige
alt 2.569 balancekonti i hele kommunen, hvoraf:	kommunens debitorområde og manglende	observationer. Rammerne for kvalitetsstandarden er
- 2.403 konti er kategoriseret som "Afstemt uden		forventningsafstemt med Intern Revision.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
bemærkninger"	udkontering til forvaltningerne af modtagne	
- 126 konti er kategoriseret som "Afstemt til	lønrefusioner.	Deadline: 31.12.2020
opfølgning"		Cavarrana nå halanaan
<ul> <li>40 konti er kategoriseret som "Ikke afstemt" (der væsentligst kan henføres til debitorområdet).</li> </ul>	Endelig henstilles, at de tertiære rettigheder på ejendomme beliggende i andre kommuner registreres	Governance på balancen De styringsmæssige rammer som skal sikre kvalitet på
væsentilgst kan hembres til debitorområdet).	i regnskabet, således at værdien af kommunens	balancen beskrives i en governance, der indeholder
Intern revision har foretaget en gennemgang og	tilbagekøbsrettigheder bliver retvisende, og	forretningsregler (operationalisering af
revision af de af Koncernservice og forvaltningerne	kommunen kan kontrollere fuldstændigheden i	hovedprincipper), kontoplan som publiceres på Intra
udarbejdede afstemninger og har konstateret flere	afregninger fra andre kommuner.	samt tekniske specifikationer, som skal sikre den
fejl/forhold, som skal berigtiges og iagttages fremover.		ønskede styring.
Forholdende kan blandt andet henføres til:	Forhold, der ikke korrigeres i regnskabet, er også anført	B III 7440 0000
AA at a shall a and as an adulth a an	i afsnit 7.2 som "Ikke-korrigerede fejl i regnskabet".	Deadline: 31.10.2020
<b>Materielle anlægsaktiver</b> De materielle anlægsaktiver er 6 mio.kr. for høje, hvilket	Det er vurderet, at forholdene ikke er væsentlige i	Tertiære rettigheder
primært skyldes forkert kategorisering af aktiver til salg.	forhold til den samlede vurdering af kommunens	Økonomiforvaltningen har anmodet
prime reskyldes forkert kategorisering ar aktiver til salig.	årsregnskab.	omegnskommuner med delte tilbagekøbsrettigheder
Finansielle anlægsaktiver		til ejendomme, om at sende halvårlige opgørelser over
Kommunens finansielle anlægsaktiver er 54 mio.kr. for	Det skal endvidere anføres, at der er foretaget	udskydelse og/eller frikøb af disse
høje og kan primært henføres til klassifikationsfejl af	væsentlige manuelle korrektioner - i forhold til	tilbagekøbsrettigheder samt afregne med Københavns
debitorer.	bogføringen - i det trykte regnskab.	Kommune.
Herudover er det konstateret, at Københavns		
Kommunen har tertiære rettigheder på ejendomme		På baggrund af opgørelserne fra omegnskommunerne
beliggende i andre kommuner, som ikke er registreret i		pr. december indregnes tertiære
regnskabet, hvilket medfører, at kommunens opgørelse		tilbagekøbsrettigheder i Københavns Kommunes
over tilbagekøbsrettigheder ikke er fuldstændig og		årsregnskab.
undervurderet. Ballerup Kommune har i december		Deadline: 31.12.2020
2019 indbetalt 53 mio.kr. vedrørende Københavns		5 Gadiii 10. 6 1.12.2626
Kommunes andel af frikøbsbeløb for perioden 1998- 2019 for ejendomme med hjemfaldspligt beliggende i		Udkontering af modtagne lønrefusioner
Ballerup Kommune.		Udkontering af saldo på forsikringsordningen
Baller ap Remilliane.		vedrørende lønrefusioner har været sat i bero på grund
Omsætningsaktiver		af en backlog i sagsbehandlingen.
Omsætningsaktiverne er 32,7 mio.kr. for lave. Fejlen		Danna or nu nadbraat og udkontoring for 2019 vil ska i
kan væsentligst henføres til klassifikationsfejl af		Denne er nu nedbragt og udkontering for 2018 vil ske i oktober måned 2020. Orientering til forvaltningerne vil
ratebetalinger til selvejende institutioner og kreditorer.		indgå i den næste "Ledelsesinformation om
Desuden henvises til revisionsbemærkning nr. 3 vedrørende kommunens manglende afstemning af		tabsopgørelse" som forventes af blive udsendt til
Opus Debitor.		oktober.
Endvidere mangler der udkontering til driftsregnskabet		
af lønfusioner på 19 mio.kr.		Udkontering vedrørende 2019 foretages senest i april måned 2021.
Egonkanital		
<b>Egenkapital</b> Kommunens egenkapital er som følge af de øvrige		
observerede fejl 73,8 mio.kr. for lav.		

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Hensat forpligtelse Den hensatte forpligtelse er 39,3 mio.kr. for høj, hvilket skyldes dobbeltregistrering af personer med tjenestemandspensionsforpligtigelse.		
Langfristet gæld Kommunens langfristede gæld er 1,1 mio.kr. for lav, hvilket skyldes forkert indregning af kommunens gæld vedrørende ældreboliger.		
Kortfristet gæld Kommunens kortfristede gæld er 98,3 mio.kr. for høj. Fejlen er primært klassifikationsfejl, der kan henføres til feriepenge, selvejende institutioner og kreditorer. Desuden henvises til revisionsbemærkning nr. 3 vedrørende kommunens manglende afstemning af Opus Debitor. Endvidere mangler der udkontering til driftsregnskabet af lønrefusioner på 21 mio.kr.		

#### **Debitorområdet - Revisionsbemærkning nr. 3**Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I lighed med 2018 forelå der ved lukning af regnskab 2019 ikke en fuld afstemning af Københavns Kommunes tilgodehavender i debitorsystemet (KMD Opus Debitor), hvorfor området i regnskabet fremstår som "ikke afstemt" under Økonomiudvalget, som overtog ansvaret for kommunens debitorhåndtering fra Kultur- og Fritidsudvalget i marts 2018.  Der blev primo 2019 nedsat en større projektgruppe, der skulle arbejde med proceskortlægning og afstemning af KMD Opus Debitor og Kvantum med henblik på at sikre en retvisende debitormasse ved regnskabsaflæggelse i 2019. Ved årsafslutningen er arbejdet med proceskortlægning af de prioriterede områder afsluttet, og der er specificeret differencer for 76% af den samlede volumen på området.  KS oplyser, at differencerne indikerer, at der mangler registrering af indtægter i Kvantum, men også at oprydningen kan afstedkomme udgifter for forvaltningerne i form af afskrivninger af uerholdelige	Det henstilles, at arbejdet i "Projekt afstemning og driftsstabilisering af debitorområdet" afsluttes hurtigst muligt, således at den betydelige usikkerhed knyttet til den manglende afstemning af Københavns Kommunes tilgodehavender elimineres.  Den overordnede afstemning pr. 31.12.2019 viser en samlet nettoforskel på ca. 24 mio.kr. mellem opkrævningssystemet og regnskabssystemet udover klassifikationsfejl i balancen.  Der er således usikkerhed om, at kommunens indtægter ikke er korrekt indregnet i regnskabet, samt at potentielle tab/afskrivninger ikke er identificeret i regnskabet og således har en negativ påvirkning på forvaltningernes økonomistyring.  Der henvises til den uafhængige revisors revisionspåtegning i afsnit 2.	Afstemning af tilgodehavende I samarbejde med KMD og EY har der siden medio 2019 pågået et afstemningsarbejde, hvor der sker successiv afstemning af debitor mellemregningskonti. Arbejdet er tilrettelagt efter en plan, der er løbende afstemt med revisionen.  I forbindelse med afstemningerne sker følgende overordnede leverancer: - Afstemning af tilgodehavende konti pr. 31.05.2020 med undtagelse af Bibliotekssystemet, Pilen og Structura Dokumentation af arbejdsgangsbeskrivelser - Implementering af fremadrettet drift af afstemninger  Deadline: 4.08.2020  Regnskabsmæssig og politisk håndtering

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
beløb, forældede krav og tilbageførelse af dobbeltregistrerede indtægter.		På baggrund af afstemningsarbejdet udarbejdes notater til forvaltningerne med orientering om resultatet af afstemningerne. Økonomiforvaltningen vil i forlængelse af revisionens gennemgang vurdere processen for den overordnede regnskabsmæssige håndtering samt den politiske proces.  Deadline: 17.08.2020
		Afstemning af tilgodehavende for problematiske områder Forlængelse af afstemningsperiode for Bibliotektssystemet, Pilen og Structura skyldes, at der er en større kompleksitet i afstemningerne som følge af problematikker med systemopsætning mellem fagsystem, Opus Debitor og Kvantum/KØR. Afstemningsarbejdet sker parallelt med delprojekter, der skal udbedre fejl i opsætning af og forbedre nuværende systemintegrationer og manuelle processer på områderne.  Overordnede leverancer for Pilen, Bibliotekssystemet og Structura: - Forbedring af processer mellem fagsystemer/fagforvaltning og Opus Debitor - Dokumentation af arbejdsgangsbeskrivelser - Implementering af fremadrettet drift af afstemninger
		Deddine. 15.11.2020

#### **Anlægsregnskaber - Revisionsbemærkning nr. 4** Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Aflæggelse af anlægsregnskaber Vi har ved gennemgang af udvalgte anlægsregnskaber undersøgt, om forvaltningernes regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med lovgivningens og kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber.	Det skal henstilles, at der designes og implementeres en fælles administrativ forretningsgang, der beskriver regler, aktiviteter, roller og ansvar i forbindelse med regnskabsføring af anlægsarbejder i KK. Regelsættet skal sikre, at alle anlægsregnskaber fremover aflægges rettidigt og i overensstemmelse med registreringerne i kommunens regnskabssystem.	Med henblik på at skabe en fuldt systemunderstøttet anlægsoversigt i Kvantum har Økonomiforvaltningen i samarbejde med de andre forvaltninger arbejdet på, at alle forvaltningers anlægsprojekter oprettes i det fælles portefølje og projektstyringsmodul (PPM). Status er, at alle forvaltninger på nær Teknik- og Miljøforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Den talmæssige korrekthed og sammenhængen mellem regnskabet og de enkelte posteringer er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.  Det er stikprøvevist påset, om regnskabets udgifter og indtægter har hjemmel i de afgivne bevillinger. Det er konstateret, at det ikke er muligt at sikre en fuldstændig afstemning til kommunens regnskab, da regnskaberne udarbejdes manuelt ved brug af oplysninger fra flere systemer.  Systemunderstøttelse i Kvantum. I forbindelse med implementeringen af Kvantum skulle der, som led i økonomiforvaltningens ledelsestilsyn i 2019, etableres en systemunderstøttet anlægsopfølgning i Kvantum. Dette er endnu ikke er sket. Det betyder, at det er yderst vanskeligt at få et samlet overblik over kommunens igangværende anlægsarbejder, hvilket medfører en øget risiko for, at anlægsregnskaber ikke aflægges i overensstemmelse med de gældende regler, ligesom der er usikkerhed om, hvorvidt alle indtægter og udgifter medgår i regnskabet, når de udarbejdes manuelt med oplysninger fra flere systemer.  Opfølgning 2019: Indlæsningen af regnskabsdata fra alle forvaltninger er afsluttet i marts 2020. Der er endnu ikke aflagt anlægsregnskaber på baggrund af den nye løsning. Den endelige udarbejdelse af forretningsgangen på anlæg er udskudt.		(TMF) har oprettet og opdateret deres projekters stamdata i PPM i foråret 2020.  Det forventes, at TMFs data er indarbejdet i den systemunderstøttede anlægsoversigt inden udgangen af 2020.  Herudover arbejdes der på en rapport med et samlet overblik over anlægsprojekter inkl. historiske regnskabstal.  Den fælles administrative forretningsgang forventes godkendt af Økonomikredsen i november 2020.

# Lønadministration mv. - Revisionsbemærkning nr. 5 Vederlag til politikere - revisionsbemærkning nr. 5.1 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Vi har i lighed med tidligere år konstateret fejl i udbetaling af vederlag til politikere. Gennemgangen har vist fejl i udbetalingen af vederlag og diæter til 13 personer, der kan henføres til:	Der er konstateret, at det for meget udbetalte udvalgsvederlag er krævet tilbagebetalt, hvorefter bemærkningen anses for afsluttet.	KS har, i samarbejde med BR-Sekretariatet, gennemgået og berigtiget de 13 sager. Arbejdet er afsluttet og sagerne berigtiget med lønkørslen i februar måned.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
<ul> <li>Korrektion af vederlag for 2018 er foretaget forkert</li> <li>Forkert vederlag til faste medlemmer og stedfortrædere ved rokeringer i de stående udvalg</li> <li>Forkert vederlag ved forholdsmæssige udbetalinger til stedfortrædere i BR.</li> <li>Forkert vederlag ved lovligt forfald (orlov mv.) og udtræden ved BR og stående udvalg.</li> <li>I forbindelse med vores gennemgang af udbetalte vederlag og diæter har vi observeret flere fejl, som kan henføres til:         <ul> <li>Fejl i grundlaget for reguleringer udarbejdet af BR-sekretariatet</li> </ul> </li> <li>Manglende behandling af fremsendte reguleringssager i KS.</li> </ul>	Vi skal henstille, at forretningsgangene gennemgås, og at der designes og implementeres forretningsgange, der sikrer, at fejl identificeres og rettes inden udbetalingen til medlemmerne foretages.	Forretningsgangen for udbetaling af vederlag er gennemgået og er sendt til BR-sekretariatets godkendelse. Der er lavet ny indberetningsløsning som understøtter, at fejl identificeres og rettes inden udbetaling. Den nye indberetningsløsning sættes i produktion 25. juni.  Handleplanen inkl. forbedret indberetningsløsning er afsluttet med udgangen af 2. kvartal 2020.

### Sagsgennemgang - revisionsbemærkning nr. 5.2 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Den stikprøvevise gennemgang af 101 sager har vist 2 typer af fejl og mangler, der kan karakteriseres som systematiske. De systematiske fejl og mangler kan henføres til:  Kørselsgodtgørelse I 3 sager fra den stikprøvevise gennemgang og i 10 sager fra den udvidede gennemgang er kravene fra SKAT i forhold til arbejdsgiverens dokumentation og kontrol af kørselsgodtgørelse ikke efterlevet fuldt ud. Fejlene kan henføres til:  Flere forskellige skabeloner anvendes og ikke alle opfylder kravene fra SKAT  Formål med kørsel ikke udfyldt  Adresse kørt fra eller til er ikke udfyldt  Indberettede antal km stemmer ikke til udbetalte antal km  Returrejse fremgår ikke  Kørselsbemyndigelse foreligger ikke ved anvendelse af høj sats	<ul> <li>Det henstilles, at der vedrørende kørselsgodtgørelse:         <ul> <li>implementeres en fælles skabelon/blanket i hele kommunen, som opfylder SKATs krav.</li> <li>etableres en central temakontrol af den fremsendte dokumentation.</li> </ul> </li> <li>Vedrørende dokumentation for udbetaling af mer- og overarbejde til personer uden højeste tjenestetid henstilles, at KS udarbejder en handleplan, der fremover skal sikre, at der foreligger dokumentation for, at overenskomstens krav er opfyldt forud for udbetaling af merarbejde til medarbejdere uden højeste tjenestetid.</li> </ul>	Handlingsplan for kørselsgodtgørelse Koncernservice er enig i revisionens bemærkninger.  Koncernservice bemærker, at kørselsgodtgørelse kan indberettes på to måder: Institutioner, der har tilkøbt tastning i KAS hos Koncernservice indmelder udbetalinger til Koncernservice via Serviceportalen. Institutioner, der ikke har tilkøbt tastning i KAS, indberetter selv i KAS.  Koncernservice har, foranlediget af bemærkningen, iværksat følgende tiltag:  Der var to muligheder for at indberette kørsel via serviceportalen. Det var muligt at taste i løsningen "linje for linje", hvor hver enkelt tur angives, og det var muligt at taste "kørsel per måned", hvor et sumtal indtastes, og der vedhæftes bilag, der dokumenterer de enkelte kørsler. KS har lukket for mulighed to, hvilket understøtter at alle enkeltkørsler dokumenteres korrekt.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Kontrol af afstand i Krak ikke i overensstemmelse med antal km     Registreringsnummer fremgår ikke.  Over- og merarbejde til medarbejdere uden højeste tjenestetid For medarbejdere, for hvem der ikke er fastsat en højeste tjenestetid, er der i overenskomsten særlige krav i forbindelse med udbetaling af merarbejde. I 4 tilfælde er formkravene i de respektive overenskomster i forhold til dokumentation og kontrol - for at godtgørelse af merarbejde kan ydes til medarbejdere uden højeste arbejdstid - ikke efterlevet fuldt ud.		<ul> <li>Der er indført visitation på servicen "kørselsberegning" forud for at robotten behandler sagerne.</li> <li>Vejledningsteksten i Serviceportalen er opdateret, så det fremgår tydeligere, at det er et ufravigeligt krav fra Skat at de enkelte kørsler dokumenteres.</li> <li>Alle dele af KK, også dem der ikke har tilkøbt tastning i KAS har fået adgang til at benytte selvbetjeningsløsningen.</li> <li>Tiltagene er implementeret i januar 2020.</li> <li>Handlingsplan for mer- og overarbejde</li> <li>Koncernservice er enig i revisionens bemærkning.</li> <li>Koncernservice har gennemgået de fire sager, og konstateret, at der i tre tilfælde er tale om sager i SOF, hvor timerne er tastet direkte i KAS af institutioner, der vagtplanlægger i KAS. Det er KS' vurdering, at der er en betydelig risiko for, at man lokalt ikke er opmærksom på, at der kan være medarbejdere, hvor der er særlige krav i forbindelse med godtgørelse af merarbejde.</li> <li>Foranlediget af bemærkningen har Koncernservice iværksat følgende tiltag:         <ul> <li>Der er tilføjet til Bilag 1 til Forretningscirkulære om Ledelsestilsyn, at det er forvaltningernes ansvar at overholde reglerne, når de taster i KAS, og at de skal være opmærksomme på medarbejdere, der ifølge deres overenskomst er ansat uden højeste arbejdstid.</li> <li>Det er ligeledes tilføjet i Bilag 1, at forvaltningerne skal være opmærksomme på, at det i disse tilfælde er et krav, at dokumentationen for udbetalingen foreligger før udbetalingen foretages.</li> <li>Det indarbejders i KAS-kurserne, at medarbejdere, der taster i KAS, skal være opmærksomme på, om de indtaster timer for medarbejdere, der taster i KAS, skal være opmærksomme på, om de indtaster timer for medarbejdere uden højeste arbejdstid, da der i de tilfælde gælder særlige regler.</li> <li>Opmærksomhedspunktet indgår i kurserne fra januar.</li> </ul> </li> </ul>

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		Som opfølgning på revisionens bemærkning gennemføres en temabaseret kontrol på udvalgte overenskomstområder. Kontrollen er målrettet såvel Koncernservice som forvaltninger, der vagtplanlægger i KAS. Kontrollen er gennemført 2. kvartal 2020. På baggrund af kontrollen er det besluttet, at der fremadrettet skal laves en anormalitetsrapport målrettet afgivende konteringer for medarbejdere uden højeste tjenestetid. I denne forbindelse har der været brug for yderligere afklaring ift. analysen. Denne forventes at være klar i 3. kvartal, hvor det forventes at der er en ny anormalitetsrapport klar.

#### Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller - Revisionsbemærkning nr. 6 Administration af autorisationer - revisionsbemærkning nr. 6.1

Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Gennemgangen af autorisationer er foretaget med udgangspunkt i "Best Practice" i forhold til funktionsadskillelse mellem forretningsbrugere, SAP Basis/Drift og forretningskonsulenter/udviklere. Inden for Ordre-til-Indkøb er der identificeret tildeling af jobfunktions- og funktionsroller, der enkeltvis eller i kombination indeholder konflikter med hensyn til funktionsadskillelse.  Gennemgangen af autorisationer er foretaget med udgangspunkt i "Best Practice" i forhold til funktionsadskillelse mellem forretningsbrugere, SAP Basis/Drift og forretningskonsulenter/udviklere. Inden for Ordre-til-Indkøb er der identificeret tildeling af jobfunktions- og funktionsroller, der enkeltvis eller i kombination indeholder konflikter med hensyn til funktionsadskillelse.	Det skal i lighed med 2018 henstilles, at den manuelle opdagende kontrol, der skal sikre mod besvigelser i forbindelse med ændringer i betalingsoplysninger, udføres effektivt, således at den manglende funktionsadskillelse, der er identificeret ved gennemgangen af autorisationer, er underlagt en effektiv intern kontrol. Det henstilles endvidere, at ledelsestilsynet skærpes i forhold til at sikre, at kontrollen udføres som forventet.	Effektiv kontrol Som resultat af løbende revision har KS indskrænket antallet af medarbejdere, der udfører den manuelle opdagende kontrol. Det betyder, at 2 medarbejdere udfører opgaven nu. Der i den forbindelse ligeledes sikret den fornødne kendskab til dokumentationskrav i forbindelse med ophævelse af betalingsspærre.  KS har desuden foretaget en gennemgang af alle bilag for 2019 hvor betalingsoplysninger er blevet ændret og der er foretaget ophævelse af betalingsspærre. Dette for at sikre at der er sket en effektiv kontrol.  Derudover er ledelsestilsynet skærpet og der sker løbende 100 pct. opfølgning på kontrollen for at sikre, at den udføres som forventet.  Deadline: Gennemført.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Analysen af autorisationer med data pr. september 2019 viser tre SoD-konflikter med "High risk". Vi har efterprøvet de kontroller, der reducerer risikoen. Kontrollen, der automatisk sætter spær på fakturaer ved ændring i betalingsoplysninger, er gennemgået og testet. Ændringer til en fakturas betalingsoplysninger skal godkendes manuelt, inden fakturaen kan frigives til betaling i systemet. Vores test har vist, at kontrollen ikke har været tilstrækkelig dokumenteret og dermed ikke effektiv i de tre tilfælde.		
Kontrollen skal udføres ved at sammenholde ændringen til den underliggende eksterne faktura, for at kontrollen er effektiv. En yderligere stikprøvekontrol foretaget af ledelsen i KS har vist flere mangler i kontrollen.		
Vi har ved vores revision ikke konstateret konkrete forhold, der giver anledning til mistanke om tilsigtede eller utilsigtede uregelmæssigheder eller besvigelser som følge af ovenstående forhold.  Gennemgangen har desuden vist, at de mitigerende kontroller ikke er direkte koblet til de identificerede SoD-konflikter, men er en generel oplistning af de godkendte forretningsgange, risici og supplerende kontroller.		
KS har oplyst, at der i 2020 skal arbejdes på en validering af de eksisterende forretningsgange samt en direkte kobling mellem SoD-konflikter og etablerede kontroller.		

## Stikprøvekontrol og bilagsgennemgang - revisionsbemærkning nr. 6.2 Alle forvaltninger

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Det betragtes som god governance, at ledelsen løbende overvåger, at der er et effektivt internt kontrolmiljø, som sikrer overholdelse af gældende regler og forskrifter og adresserer væsentlige risici. En nøglekontrol i den henseende er den stikprøvevise bilagskontrollen, som udføres af KS.	<ul> <li>Det skal i lighed med tidligere år henstilles, at forvaltningerne skærper tilsynet med, at:</li> <li>økonomi- og indenrigsministeriets autoriserede konteringsregler efterleves</li> <li>der i forbindelse med registreringen i økonomisystemet vedlægges tilstrækkelig dokumentation, der sikrer, at det i forbindelse med</li> </ul>	Der er etableret en arbejdsgruppe med deltagere fra alle forvaltninger mhp. at forbedre og forenkle artskontoplanen. Der er planlagt følgende aktiviteter:  Revidering af artskontoplanen på driften, med udgangspunkt i forvaltningernes udfordringer samt IM-arterne.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Revisionens genudførelse af kontrollen og supplerende stikprøvevise gennemgang af bilag viser i lighed med den af KS udførte kontrol, at der er flere fejl og mangler i bilagshåndteringen i bogføringen, der kan henføres til:  • Manglende dokumentation  • Ikke-sigende konteringstekst  • Forkert momsbehandling.  Herudover har vores gennemgang vist konteringsfejl i forhold til de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte autoriserede konteringsregler.  Bilagsmaterialet består almindeligvis både af traditionelle bilag – fx fakturaer og kvitteringer – og andre regnskabsmaterialer såsom korrespondance, tilbud/aftaler og andre dokumenter, som kan være nødvendige som bevis for, at registreringerne er rigtige og foretaget korrekt. Manglende dokumentation øger risikoen for, at besvigelser kan holdes skjult, såfremt det ikke er muligt at påse, hvilke ydelser mv. fakturaen reelt dækker.  Herudover har vores gennemgang vist konteringsfejl i forhold til de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte autoriserede konteringsregler, og vi har i forbindelse med vores gennemgang konstateret og forhindret økonomiske tab på grund af forkert momsbehandling	2. godkendelsen kan påses, at betalingen er foretaget på et validt grundlag. Det anbefales i den forbindelse, at der gennemføres en justering af artskontoplanen og at der udarbejdes en konteringsvejledning hertil.	<ul> <li>Udarbejdelse af konteringsvejledning. Senest 1. januar 2021 er den reviderede artskontoplan og tilhørende vejledning implementeret.</li> <li>Økonomiforvaltningen er i gang med arbejdet governance på økonomiske stamdata og registreringsrammen. Projektets fokus er at fastlægge roller og ansvar for økonomiske stamdata. Projektet indeholder følgende elementer:         <ul> <li>Præcisering af forvaltningernes ansvar forbundet med kontoplansændringer og implementering heraf</li> <li>Præcisering af roller, ansvar og forretningsregler for oprettelse, ændring og lukning af konteringselementer</li> <li>Præcisering af ejerskab i ØKF for governance for typer af økonomiske stamdata</li> <li>Etablering af kontoplansforum med deltagelse af Center for Økonomi, Koncernservice og øvrige relevante parter, som løbende skal sikre lovmedholdelighed og foretage principielle drøftelser ved ønskede kontoplansændringer</li> </ul> </li> <li>Arbejdet følger planen og forventes at være afsluttet i tredje kvartal 2020. Herefter vil roller og ansvar være defineret og implementeret.</li> <li>Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen</li> <li>Vedr. efterlevelse af IMKs regler</li> <li>Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har på grund af refusionshjemtagelse fra staten altid haft fokus på korrekt kontering af udgifter i forhold til IMK. BIF har en arbejdsgruppe (konteringsgruppen), der mødes en gang om måneden til gennemgang af de forskellige problemstillinger vedr. konteringer. Et fast punkt er korrekt imk på omkonteringer Ligeledes er der fokus på</li> </ul>

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		kontoplanen og imk er korrekt, og at psp element tekst er klar. Der laves løbende regnskabsudtræk på IMK- niveau for at se om konteringer er korrekte. Derudover foretager Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen løbende ledelsestilsyn, hvor der blandt andet kontrolleres om udgifterne er korrekt konteret
		Vedr. sikring af dokumentation KSs stikprøvekontrol indeholder bl.a. kontrol af dokumentation for bogføringen. KSs stikprøve gennemgås af relevante medarbejdere i BIF med henblik på generelt at sikre tilstrækkelig dokumentation. Herudover har BIF etableret et risikobaseret ledelsestilsyn af forvaltningens bogføring af fakturaer i alle enheder i forvaltningen. Det risikobaserede baseres på hyppigheden af tilsynet samt udvælgelsen af fakturaer.
		I tilsynet kontrolleres der for relevansen af udgiften, korrekt artskontering og anvendelsen af korrekt psp- element. Tilsynet underskrives af den budgetansvarlige leder. Såfremt tilsynet viser fejl og mangler tilrettes disse og reglerne på området indskærpes overfor den lokale ledelse.
		Børne- og Ungdomsforvaltningen Forvaltningen vil i efteråret 2020 udsende en ajourført udgave af den detaljerede regnskabsinstruks, der trådte i kraft i efteråret 1. oktober 2019. Regnskabsinstruksen omhandler bl.a. ledelsestilsyn og bogføring.
		I tilknytning til regnskabsinstruksen udarbejdes der konteringsvejledninger for de områder, der ikke er dækket i forvejen, for at sikre at brugere af Kvantum foretager korrekt registrering af bogføringsdata, herunder momsbehandling af indtægter og udgifter.
		Alle brugere af Kvantum, der registrer data eller god- kender fakturaer mv. i workflow bliver orienteret om, at der skal foreligge behørig dokumentation og selvfor- klarende konteringstekst.
		Der er hidtil gennemført kvartalsvis gennemgang af registreringsramme (artskontoplan og PSP-elementer)

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		med henblik på korrekt bogføring og afspejling af driftsaktiviteter m.v. Fra 2020 øges frekvensen til månedlig opfølgning hvorved det bliver nemmere at fange fejl og mangler i bilagshåndteringen i bog- føringen.
		I forbindelse med gennemgang af delegationsover- sigten hos de relevante teamledere vil ledelsestilsyn, herunder 2. godkendelse af fakturaer mv. blive gennemgået for at sikre, at forvaltningen overholder gældende regler, herunder at behørig dokumentation foreligger.
		Kultur- og Fritidsforvaltningen KFF har iværksat en særlig indsats for at øge kvaliteten af forvaltningens konteringspraksis og bilagshåndtering.
		I maj-juni 2020 er der gennemført bilaterale møder med alle administrative medarbejdere og ledere fra alle enheder i KFF med det formål at for at tydeliggøre reglerne. I den forbindelse er der udleveret en mini- konteringsvejledning samt et 'moms-katalog', som skal styrke forvaltningens konteringspraksis.
		Frem til november 2020 er der fokus på følgende indsatser:  • Opfølgning på hvorvidt der er sket en forbedring i konteringspraksis ved hjælp at stikprøvekontroller, herunder at dokumentationen er tilstrækkelig og at Indenrigsministeriets konteringsregler følges.  • Evaluering af den samlede indsats herunder vurdering af behov for eventuelle yderligere tiltag  • Undersøgelse af fagsystemers brug af kvantum artskonti.
		Herudover deltager forvaltningen i en arbejdsgruppe på tværs af Københavns Kommune om sanering af kontoplanen.
		Socialforvaltningen Socialforvaltningen styrker i 2020 sin tværgående dialog med de decentrale brugere, hvor det primært vil

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		handle om dokumentationskrav og bedre konteringstekster.
		Momsafregning i Kvantum er stadig en meget specialiseret opgave. Konteringsvejledningen fra Økonomiforvaltningen forventes klar medio 2020 og bliver et vigtigt redskab til korrekt momsafregning for Socialforvaltningens brugere.
		Socialforvaltningens centralt placerede kontoplansansvarlige overvåger løbende forvaltningens brug af IM-kontoplanen.
		Sundheds- og Omsorgsforvaltningen Sundheds- og Omsorgsforvaltningen deler revisionens opfattelse af, at opretholdelse af et effektivt internt kontrolmiljø er vigtigt for god og sikker regnskabsføring og økonomistyring.
		Forvaltningens regnskabsafdeling modtager løbende resultatet af KS stikprøvekontrol af bilag. Stikprøvekontrollen bliver videresendt til de relevante enheder, som besvarer de spørgsmål, som KS måtte have til de enkelte bilag. Ved samme lejlighed vurderer ledelsesrepræsentanter fra den centrale regnskabsafdeling stikprøvens indhold med henblik på en vurdering af, hvorvidt der er tegn på systematiske fejl og unøjagtigheder, som vil fordre en særlig indsats i forhold til en eller flere enheder. Resultatet af denne vurdering arkiveres
		For at sikre så korrekt regnskabsføring som muligt, har forvaltningen i efteråret 2019 udarbejdet en konteringsvejledning med udgangspunkt i Økonomiog Indenrigsministeriets autoriserede konteringsregler samt Sundheds- og Omsorgsforvaltningens kontoplan i Kvantum.  Konteringsvejledningen er udsendt til alle relevante medarbejdere, dvs. økonomikonsulenter, økonomimedarbejdere, fakturabehandlere mv. Konteringspraksis bliver løbende drøftet på erfamøder med økonomikonsulenter, økonomimedarbejdere, fakturabehandlere mv.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		I den løbende dialog mellem Centralforvaltningen og enhederne i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil der i 2020 være særligt fokus på, at den fornødne dokumentation er til stede og at alle konteringstekster er sigende i forhold til det pågældende bilag.
		Teknik- og Miljøforvaltningen Teknik- og Miljøforvaltningen har pr. september 2019 igangsat et større program omkring "Styrket Økonomistyring". Programmet indeholder i alt 14 projekter, hvori der blandt andet arbejdes med registreringsramme, regnskab og budgetopfølgning. Programmet indebærer, at der oprettes en helt ny registreringsramme for TMF. I forbindelse med dette vil tilknytningen til IM funktionerne blive genbesøgt. Den nye kontoplan tages i anvendelse for regnskab 2021. Som en del af programmet er der stort fokus på sikre økonomi- og indenrigsministeriets autoriserede konteringsregler efterleves. Det indebærer, blandt andet, at der udarbejdes ny konteringsvejledning i efteråret 2020 og at der vil blive fastlagt retningslinjer for tilsyn i forbindelse med budgetopfølgningen. Herudover er der i programmet et særligt fokus på kompetenceudvikling, som blandt andet skal sikre, at opdaterede konteringsvejledninger og krav til fakturadokumentation implementeres i praksis. Der vil i forlængelse af den nye konteringsvejledning blive udviklet vejledningsmaterialer og gennemført workshops og der vil blive gennemført opfølgning og evaluering på implementeringen i foråret 2021. Herudover deltager forvaltningen i det fælles arbejde omkring justering af artskontoplanen som koordineres af Økonomiforvaltningen. Den fælles artsvejledning vil blive indarbejdet i forvaltningens nye konteringsvejledning og vil indgå i udrulningen. Artsvejledningen vil blive koblet med et styrket fokus på korrekt momshåndtering. Sideløbende med dette arbejde har forvaltningen fokus på indkøbsområdet i forlængelse af både Projekt Styrket Indkøbsorganisering, samt projekt Betaling til tiden hvor der også er fokus på korrekt og rettidig behandling af fakturaer.

	Som delmål til næste opfølgning skal
	implementeringen af forvaltningens nye konteringsvejledning være igangsat.
	Økonomiforvaltningen  Når den fælles konteringsvejledning er færdig, vil det blive sikret, at de relevante fakturabehandlere i ØKF kender til vejledningen, og hvad det kræver for at overholde denne, herunder sikre den korrekte IM-kontering. Derudover arbejder hver koncernenhed med en række indsatser for at højne korrekt kontering. Der gennemføres i efteråret i flere enheder fx kortere uddannelsesforløb, for at sikre korrekt kontering og fokus på de udfordringer, som fx den løbende stikprøvekontrol viser. Det kan fx være med fokus på moms i forbindelse med udkontering af Dankort og Eurocard.  KEID har derudover fokus på kravene til dokumentation på vedligeholdelsesområdet jf. Intern Revisions undersøgelse af bygningsvedligeholdelse i kommunen og arbejder løbende på at forbedre dette.  Majoriteten af ØKFs indkøb forgår via Kvantum. Ifm. indkøb af katalog-varer som f.eks. telefoner, er det ikke muligt at ændre konteringsteksten ved varemodtagelsen. Ved rammeordre modtages fakturaen til godkendelse, men det er teknisk besværligt og ikke intuitivt at ændre konteringsteksten. I forbindelse med disse udfordringer bliver der kigget ned i om Kvantum kan opsættes anderledes, men uden
	det fx øger risikoen for tilsigtet eller utilsigtet svig. Foreløbigt har det ikke være muligt at finde en bedre løsning end den nuværende opsætning, hvor en korrekt konteringstekst stiller meget høje krav til den afsendte fakturaer fra leverandøren af.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
KS har for 2018 og 2019 udarbejdet en opgørelse af kommunens udbetalinger i Kvantum, hvor der er krav om B-indkomst indberetning, og af de afgivne oplysninger fra elndkomst.  Opgørelsen er ikke fuldstændig, ligesom der ikke er foretaget de fornødne afstemninger.  Manglende behørig afstemningsdokumentation medfører risiko for, at kommunen ikke har foretaget korrekt indberetning af kommunens afholdte udgifter med B-indkomst til SKAT.	Det skal henstilles, at ledelsen sikrer, at de fornødne afstemninger for både 2018 og 2019 foretages, og differencer udredes, således at det kan bekræftes, hvorvidt der er foretaget korrekt indberetning af B-indkomst til SKAT.	Vedrørende 2018 Differencer vedrørende B-Indkomst afstemning for 2018 udredes således at korrekt grundlag for indberetning af B-indkomst til SKAT kan dokumenteres.  Deadline: 30.09.2020.  Vedrørende 2019 Differencer vedrørende B-Indkomst afstemning for 2019 udredes således at korrekt grundlag for indberetning af B-indkomst til SKAT kan dokumenteres.  Deadline: 30.09.2020.  Månedlig opfølgning a) Fra april 2020 er der indført månedlig opfølgning på B-Indkomstafstemningen samt på eventuel manglende B-Indkomstmarkering i Kvantum.  b) Analyse, design og implementering af optimeret arbejdsgang med tilhørende ansvarsfordeling.  Deadline: 31.10.2020.  Systemsupport Indgåelse af tillægsaftale med Kvantum omkring support på B-indskomst løsningen.  Deadline: 30.09.2020.

#### Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms - Revisionsbemærkning nr. 7 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I 2015 anførte vi følgende:	Opfølgningen på revisionsbemærkningen viser:	Momstilgodehavende 2019
"Det er efter det oplyste forvaltningerne, der har	at kommunen har et momstilgodehavende på	Momstilgodehavende vedrørende 2018 er modtaget
ansvaret for at sikre korrekt opkrævning og korrekt	13,9 mio.kr. for 2018 hos Skattestyrelsen, og	medio maj 2020, og bemærkning er afsluttet.
momsfradrag af moms på de momsbærende aktiviteter	<ul> <li>at kommunen har anmodet Skattestyrelsen om</li> </ul>	
i kommunen.	9,1 mio.kr. i refusion af energiafgifter for 2015-	Deadline: Gennemført
Vi har, på baggrund af interview med en række af	2017, mens opgørelsen for 2018 er ved at blive	
forvaltningerne, konstateret, at der ikke er en	færdiggjort.	Energiudgifter bagudrettede
compliance-funktion centralt placeret i kommunen		

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
eller i de enkelte forvaltninger, der fører tilsyn med, at der sker korrekt behandling af Skatmoms". Opfølgning 2019:  Momssandsynliggørelse Forretningsgangen for momssandsynliggørelse har fungeret effektivt i 2019, hvor compliance-funktionen i KS har dokumenteret sammenhængen mellem registreringerne i Kvantum og momsafregningerne. Ifølge det oplyste, er kommunens momstilgodehavende for 2018 endnu ikke endeligt afklaret. P.t. har Skattestyrelsen tilbagebetalt 25,0 mio.kr., mens de resterende 13,9 mio.kr. afventer en endelig udredning med Skattestyrelsen vedrørende lukkede Se-numre.  Hjemtagelse af energiafgifter Ifølge det oplyste, er der anmodet om 9,1 mio.kr. i refusion af energiafgifter for 2015-2017, som endnu ikke er sagsbehandlet/udbetalt af Skattestyrelsen.  Opgørelsen for 2018 er ved at være færdig, mens den fremadrettede refusionshjemtagelse forventes hjemtaget forskudt med et år i forhold til opgørelsesåret.	Revisionsbemærkningen videreføres derfor for 2019, idet den forventes endeligt afsluttet, når Skattestyrelsen har godkendt og udbetalt årene 2015-2018.	Ift. refusion af energiafgifter for 2015-2017 afventer Koncernservice tilbagemelding fra Skattestyrelsen. Koncernservice rykker løbende Skattestyrelsen, så det sikres, at tilgodehavendet ikke forældes. Med hensyn til refusion af energiafgifter for 2018, så fremsendes anmodning til Skattestyrelsen i september 2020.  Deadline: 31.12.2020.

## Kommunens regler for indkøb - Revisionsbemærkning nr. 8 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I beretningerne siden 2015, er anført: "I lighed med forhold rapporteret ved sidste års revision er der observeret manglende overholdelse af KK's indkøbsaftaler på mindre indkøb/opgaver, herunder digitaliseret understøttelse af indkøb". KK har i forbindelse med fuld implementering af det nye økonomisystem Kvantum 1. januar 2019 taget et væsentligt skridt hen mod mere effektive indkøb. En del af målbilledet, som er udmøntet i kommunens indkøbspolitik for 2019-2022, sætter bl.a. mål og retning for køb af varer og tjenesteydelser. I indkøbspolitikken er endvidere anført, en målsætning om, at "95% af de indkøbte varer er købt hos den rigtige leverandør ved udgangen af 2021.	Vi henstiller derfor, at forvaltningerne og CFI sikrer et ledelsesmæssigt fokus på, at de vedtagne målsætninger realiseres, således at gældende regler for konkurrenceudsættelse overholdes, og at kommunen får realiseret de økonomiske gevinster (sparsommelighed) gennem konkurrenceudsættelse og indkøb via de indgående aftaler gennem indkøbsløsningen i Kvantum. Det skønnes, at 5,2 mia.kr. mest hensigtsmæssigt kan indkøbes via rekvisition i indkøbssystemet.  Det er en væsentlig udfordring, at målsætningen anvender begrebet "system-compliance", som kun måler proceseffektivitet. Den måler således ikke, om kommunen køber den rigtige vare/tjenesteydelse hos den rigtige leverandør og derved sikrer, at købet er sket	ØKF stiller ledelsesinformation på indkøb til rådighed for alle forvaltninger. Compliance har vist en stigende tendens gennem 2020 og handleplanerne vurderes at understøtte en fortsat positiv udvikling. Det kræver dog et konstant fokus at øge compliance. I 2020 stiger måltallet til 85 pct. og hvis det skal nås med udgangen af 2020, vil det kræve at fokus fastholdes.  ØKF påbegyndte implementeringen af både aftale- og procescompliance primo 2020, og arbejdet fortsætter året ud. Det er forventningen at KMD kan implementere den sidste nødvendige ændringsanmodning til Kvantum i 4. kvartal, der muliggør opgørelse af aftalecompliance.
Opfølgning 2019	på en aftale der viser, at der er udvist	

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I Kvantum er det muligt at følge op på kommunens og forvaltningernes målopfyldelse i forhold til anvendelse af indkøbssystemet. Brugen af indkøbsordrer i Kvantum er steget gennem 2019, men lader til at stagnere mellem 35 og 40% de seneste måneder. For december måned viste opgørelsen:  • Antal indkøbsordrer/fakturaer foretaget igennem indkøbssystemet i forhold til det samlede antal fakturaer: 34%  • Indkøb i beløb igennem indkøbssystemet i forhold til det samlede indkøb: 35%. Intern Revision har foretaget en undersøgelse af forvaltningernes køb af eksterne konsulent- og advokatydelser. Undersøgelsen viste, at rammeaftaler kun er benyttet i 10 ud af 21 indkøb (sager). IR har samtidig opgjort, at  • under 35% af kommunens samlede indkøb af ekstern advokatbistand i 2018 er sket på den gældende rammeaftale vedr. juridisk bistand kun ca. 50% af kommunens samlede indkøb af ekstern konsulentbistand i 2018 er sket på gældende og obligatoriske SKI-rammeaftaler.	sparsommelighed, defineret som "Det økonomisk mest fordelagtige tilbud". Endelig har vi konstateret en uhensigtsmæssig adfærd/kreative løsninger i forvaltningerne for at nå system-compliance, uden at der reelt er tale om en effektiv indkøbsproces. Vi anbefaler derfor, at kommunen får to nye målbilleder:  1. Aftale-compliance, der viser kommunens evne til at købe konkurrenceudsatte varer/tjenesteydelser hos den rigtige leverandør 2. Proces-compliance, der viser kommunens evne til at anvende de rigtige løsninger i forbindelse med indkøb og fakturahåndtering.	Parallelt med denne ændringsanmodning implementerer ØKF de nødvendige indholdsmæssige ændringer i Kvantum Indkøb. Dette drejer sig bl.a. om katalogopdateringer på 8-900 kontrakter i Kvantum Indkøb, og klargøring af ledelsesrapporteringen på compliancerapporterne.  Der arbejdes med at udvikle et rapporterings- og opfølgningsregime på anvendelsen af de korrekte processer i forbindelse med indkøb.  ØKF forventer at både aftale- og procescompliance er klar til drift pr. 1. januar 2021 i relation til det som vedrører Kvantum Indkøb.  Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen BIF har i 2020 foretaget en omprioritering af medarbejderressourcer i centralforvaltningens økonomikontor med henblik på en generel styrkelse af indkøbsområdet.  Med denne omprioritering vil der fremadrettet være en tættere dialog mellem centralforvaltningen og de enkelte indkøbere i BIF's centre og enheder. Det forventes herigennem, at viden om vigtigheden af korrekt indkøb og konkrete rutiner i brugen af Kvantum opbygges nedefra.  Derudover vil omprioriteringen fremadrettet fastholde BIF's fokus på at udbudsudsætte alle køb jf. regelsættet i udbudsloven. Konkret gennem en konsekvent vurdering af, om et givet indkøb er dækket af en fælles aftale i kommunen. Samt hvilket regelsæt der i modsat fald skal tages i brug, ved indgåelse af en ny aftale. I denne forbindelse skaber omprioriteringen mulighed for en øget integration af BIF's juridiske og økonomiske kompetencer.  Endelig medfører omprioriteringen et øget samarbejde mellem BIF og den nyligt oprettede indkøbsorganisation, som går på tværs af kommunen og har til formål at styrke kommunens samlede indkøbsområde. Særligt i forhold til oprettelse af flere fælles indkøbsaftaler af relevans for BIF og ved

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		anvendelse af fælles kontraktparadigmer ved nye BIF- specifikke udbud.
		Børne- og Ungdomsforvaltningen BUF vil indskærpe, at KK's fælles indkøbsaftaler som udgangspunkt altid skal anvendes. Hvor der ikke er indgået rammeaftale med en leverandør og hvor den påtænkte leverede ydelse er under 1,6 mio.kr. (EU- tærskelværdi), skal der være skriftlig dokumentation for indkøb på markedsmæssige vilkår. Dokumentationen skal ligge i indkøbsløsningen i Kvantum.
		Der planlægges afholdt møder/ workshops i efteråret med relevante enheder, hvor der orienteres om KK indkøbspolitik/regler.
		BUF vil genbesøge allerede udarbejdede retningslinjer med fokus på bedre vejledning af de decentrale indkøbere. Desuden planlægges rundsendt mail til alle faglige konsulenter om indkøb og regeloverholdelse m.v.
		I lighed med nuværende praksis for opfølgning på sygefravær, compliance og budgetoverholdelse, vil opfølgning på overholdelse af kommunens regler for indkøb indgå i månedlige møder med de budgetansvarlige chefer.
		BUF har i februar 2020 besluttet at skærpe tilsynet med og brugen af eksterne konsulenter på følgende måde: (Opgaven har været sat på standby i forbindelse med håndteringen af covid-19 i BUF)
		1) Det indskærpes overfor alle ledere, at der alene må benyttes eksterne konsulenter i det omfang og til de opgaver, hvor det skønnes absolut nødvendigt for opgavens korrekte faglige udførelse, eller hvor det er nødvendigt af tidsmæssige eller andre væsentlige hensyn. Det skal således altid vurderes, om opgaven kan løses internt, evt. ved hjælp af midlertidige opgaveflytninger eller via midlertidige eller projektansættelser.
		Det indskærpes ligeledes overfor alle ledere, at der som udgangspunkt skal benyttes leverandører af

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		konsulentydelser, som er aftalebelagt, og at den pågældende rammeaftale skal benyttes.
		3) Det indskrives i regnskabsinstruksen, at brug af eksterne konsulenter til en samlet kontraktsum på mere end 0,5 mio. kr. fremover skal forhåndsgodkendes af ressourcedirektøren på baggrund af en skriftlig indstilling.
		4) BUF vil gennemføre stikprøvekontroller af brugen af eksterne konsulenter. Formålet er at undersøge, om reglerne overholdes og dermed at give ledelsen mulighed for at gennemføre eventuelle korrigerende handlinger. Det skal i den forbindelse overvejes, om der er behov for ændringer i registreringsrammen så brugen af eksterne konsulenter registreres mere ensartet på tværs af centre, områder, klynger og institutioner.
		5) BUF vil i 2020 lave stikprøvekontroller af brugen af eksterne konsulenter tilbage til 2015. Formålet er at undersøge, om der er flere sager med fejl, hvori disse fejl evt. består og hvilken læring organisationen kan uddrage heraf. Der gennemføres derfor en screening af forbruget for de enkelte år, hvorefter de bilag udtages, der giver anledning til nærmere undersøgelse. Resultatet af denne undersøgelse kan – afhængig af resultatet – evt. resultere i en dybere og bredere kontrol.
		Kultur- og Fritidsforvaltningen KFF har fortsat stort ledelsesmæssig fokus på indkøbsområdet, herunder brug af Kvantum (IO- compliance) samt overholdelse af regler for konkurrenceudsættelse og indkøb på kommunens fællesaftaler.
		Indsatsen i forvaltningens handleplan har medført en stigning i IO-compliance fra 10,2 % i jan 2019 til 51,4% i jan 2020 (maj 2020: 59,2%)
		<ul> <li>KFF vil i 2.halvår 2020 have fokus på:</li> <li>Konsolidering af det administrative fællesskab for indkøb og personale på udvalgte stabsenheder i HNG</li> </ul>

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		<ul> <li>Implementering af retningslinjer for indkøb af eksterne konsulent- og advokatydelser</li> <li>Understøttelse af ny indkøbsorganisation vedr. 2-årigt pilotprojekt af "Samdrift Amager"</li> <li>Fortsat fokus på implementering af kategoristyring på tværs af KK og specifikt for telekategorien, som er placeret i KFF.</li> <li>Fortsat ledelsesmæssigt fokus og opfølgning på indkøbscompliance og indkøb på kommunens fælles indkøbsaftaler.</li> </ul>
		Socialforvaltningen Socialforvaltningen etablerede i 2019 en forvaltningscentral Indkøbsenhed (i kontoret for Regnskab & Kontrakt). Denne har overordnet til opgave at professionalisere indkøb, herunder at sikre forvaltningens mange køb foretages korrekt og ud fra gældende regler.
		Indkøbsenheden har i foråret 2020 lanceret et nyt PowerBI ledelsesrapporteringsværktøj, der gør det lettere at finde ud af når et køb ikke er foretage korrekt via kommunens indkøbsløsning. Lederne har fået ledelsesrapporteringsværktøjet gennemgået, og kan nu i egen ledelsespraksis gøre brug af dette. Indkøbsenheden står til rådighed for at gennemgå og analysere de månedlige rapporter, så potentialer kan findes og ændringen implementeres. Der bliver videreudviklet på løsningen så potentialet kan blive ved med at vokse i takt med at Socialforvaltningen får styr på sine indkøb.
		Socialforvaltningen har etableret administrative fællesskaber i 2020 og der vil i den forbindelse blive udarbejdet nye arbejdsgange for indkøb, der sikrer en tættere opfølgning på korrekt indkøb.
		Sundheds- og Omsorgsforvaltningen Indsatserne for at sikre højere compliance fortsætter i 2020. Der er bl.a. fortsat fokus på brug af rammeindkøbsordrer, og compliancerapporter udsendes månedligt til alle ledelsesniveauer. Ligeledes fortsætter arbejdet med konkurrenceudsættelse indenfor Forvaltningens tre indkøbskategorier.
		Teknik- og Miljøforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		Forvaltningen følger handleplanen, og vil fortsat deltage aktivt i og støtte op om de fælles beslutninger og delmål, som forvaltningerne i fællesskab vedtager i indkøbskredsen. Generelt har forvaltningen fokus på implementering af Center for Indkøbs nye e-læring i forhold til styrkelse af forvaltningens indkøbskompetencer. Forvaltningen har desuden afholdt oplæg om udbudsjura og udarbejdet en ny intranet vejledning om udbudsjura.
		Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder specifikt videre med den månedlige opfølgning på de KK-fælles compliancerapporter, hvor der månedligt indhentes konkrete handleplaner på centerniveau for hele forvaltningen. Handleplanerne konsolideres og vedlægges den månedlige direktionsrapportering. Handleplanerne indeholder konkrete tiltag for både højere aftaledækning og øget anvendelse af Kvantum Indkøb. Forvaltningen er enige i Intern Revisions bemærkninger vedrørende aftale- og procescompliance og vil påbegynde arbejdet med at implementere de nye målemetoder, når de er udarbejdet af KEID.
		Teknik- og Miljøforvaltningen har fokus på udbud og konkurrenceudsættelse på tværs af forvaltningen i en samlet udbudsplan.
		Teknik- og Miljøforvaltningen er i forbindelse med Styrket indkøbsorganisering ansvarlig for kategorierne Køretøjer og materiel, Vej og Park samt Renovation på tværs af Københavns Kommune. Her vil der være fokus på konkurrenceudsættelse af aftaler på tværs og effektiviseringer.
		Delmål til næste opfølgning:
		Teknik- og Miljøforvaltningens udbudsplan for 2020- 2024 er opdateret med nye planlagte udbud.
		Forvaltningen er i gang med implementering af kategoriansvaret i forhold til kategorierne Køretøjer og materiel, Vej og Park og Renovation.
		<b>Økonomiforvaltningen</b> ØKF har ligget med en stabil compliance på over 70 pct. siden marts 2020, men grundet Corona er dette faldet til lige under 60 pct. grundet hasteindkøb af

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		håndsprit udenfor systemet. Det forventes at compliance i ØKF vil stige i takt med, at samfundet normaliseres.
		ØKF har lanceret et opfølgningsregime intern i ØKF, der skal sikre at forvaltningen overholder compliance- måltallet. Hver koncernenhed fokuserer på en række leverandører der er incompliant, og der følges op månedsvist. Det vurderes at dette opfølgningsregime vil være medvirkende til, at ØKF ved udgangen af 2020 kan overholde måltallet for systemanvendelse.
		Ift. aftaleoverholdelse forventes dette at blive overholdt ifm., at der indkøbes gennem Kvantum, samt at indkøb i dag er samlet på færre, professionelle indkøbere. Dette sikrer at viden om nye aftaler, aftalevarer mv. bedre udbredes til de relevante indkøbere, og dermed sikre en bedre aftaleudnyttelse i ØKF.

# Takster TMF – Revisionsbemærkning nr. 9 Takster - revisionsbemærkning nr. 9.1 Teknik- og Miljøforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I 2018 anførte vi følgende: "Borgerrepræsentation har den 21. juni 2019 pålagt Teknik- og Miljøforvaltningen "at genberegne alle Teknik- og Miljøforvaltningens takster". Genstandsfeltet er forvaltningens takster, gebyrer og priser for 2018, som fremgår af takstkataloget for 2019 samt forvaltningens øvrige priser til intern handel og arbejder for fremmed regning (herefter "takst"). Baseret på ekstern analyserapport kan der på visse områder være udfordringer på takstområdet med hensyn til, om den anvendte beregningsmetode er i overensstemmelse med lovhjemmel og korrekt/behørigt underbygget, herunder at den kan dokumenteres". Opfølgning 2019: Forvaltningen følger den handleplan, som Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 28. januar 2019 på baggrund af anbefalingerne i takstanalysen.	Det henstilles, at handleplanen følges, så det sikres, at forvaltningens eksterne og interne takster er lovlige, transparente, korrekt beregnede og på det rigtige grundlag.  Teknik- og Miljøforvaltningen har på baggrund af takstog budgetanalysen genberegnet og nedsat en række takster på vejområdet, da analysen viste, at de hidtidige takster var højere end vejloven gav hjemmel til.  Endvidere har genberegningen haft indflydelse på forvaltningens samlede indtægtsgrundlag.  Det må forventes, at handleplanen er fuldt ud gennemført, således at taksterne for 2022 er transparente, og det kan dokumenteres fuldt ud, at taksterne er beregnet på det rigtige grundlag.	Forvaltningens genberegnede takster er godkendt og indarbejdet i takstkataloget til budget 2021. Udviklingen af takstområdet er en kontinuerlig proces, hvor der fortsat arbejdes med at forbedre datagrundlaget og arbejdsprocesser, så taksterne fortsat sikres lovlige, transparente, korrekt beregnede og på det rigtige grundlag. Forvaltningen deltager i en arbejdsgruppe nedsat af Økonomiforvaltningen med repræsentanter på tværs af kommunen. Arbejdsgruppen skal levere input til fælles retningslinjer for takstberegningen. Som en del af dette arbejde forventes udarbejdet fælles retningslinjer for beregningen af interne priser  1 Delmål Tidsregistrering:

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Handleplanen strækker sig over flere år, og det igangværende arbejde indebærer blandt andet:		Forvaltningen forventer til takstberegningen for 2022 at anvende aktivitetsdata baseret på tidsregistreringer.
Fortsat udvikling af beregningsmodeller		2 Delmål Dataunderstøttelse:
<ul> <li>Fortsat udvikling at beregningsmodeller</li> <li>Fortsat implementering af ny governance</li> <li>Implementering af tidsregistrering, som er påbegyndt i 2020.</li> <li>Afklaring af principper for beregning af priser til intern handel.</li> </ul>		Forvaltningen ønsker fortsat at arbejde med at forbedre dataunderstøttelsen af forvaltningens takstberegning. Forvaltningen har rent teknisk samlet beregningen af overhead i fælles skabeloner udarbejdet af E&Y, men det er forvaltningens ønske, at også de enkelte takstberegninger fremover skal ske i fælles skabeloner med henblik på bedre dataopsamling og større gennemsigtighed. Herudover arbejder forvaltningen på, at yderligere kvalificere opgørelsen og fordelingen af direkte og indirekte udgifter i beregningen, som blandt andet understøttes af arbejdet med en ny registreringsramme i forvaltningens program for Styrket Økonomistyring.  3 Delmål Interne priser:  Forvaltningen forventer at indarbejde de fælles kommunale retningslinjer for interne priser i forvaltningens retningslinjer for beregning af overhead, priser og takster TMF med virkning for priserne i 2021.

### Tilbagebetalingskrav takster - revisionsbemærkning nr. 9.2 Teknik- og Miljøforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I 2018 anførte vi følgende:	De konkrete tilbagebetalingskrav er ikke opgjort, men	Teknik- og Miljøforvaltningen har i foråret 2020 drøftet
"Det henstilles, at det sikres, at forvaltningens eksterne	vurderes at udgøre mellem 55-85 mio.kr. inklusive	de nærmere beregningsprincipper for
og interne takster er lovlige, transparente, korrekt beregnede og på det rigtige grundlag.	udgifter til sagsbehandling i forbindelse med opgørelse og udbetaling af kravene.	tilbagebetalingen af de for højt opkrævede takster med Intern Revision.
Det kan ikke udelukkes, at genberegningen kan have	opgørelse og dabetalling af kraverie.	intern kevision.
indflydelse på forvaltningens samlede		De endelige principper for takstberegningen på 1)
indtægtsgrundlag fremover, ligesom risikoen, for at det		reklameskilte er afklaret ultimo juni 2020.
kan medføre tilbagebetalinger, er til stede."		Tilbagebetaling forventes igangsat august 2020.
Teknik- og Miljøforvaltningen har på baggrund af takst-		
og budgetanalysen genberegnet og nedsat en række		Det er afklaret, at tilbagebetaling vedrørende 2)
takster på vejområdet, da analysen viste, at de hidtidige		stilladsreklamer og billboards sker på baggrund af 0-
takster var højere end vejloven gav hjemmel til.		takst, således at det fulde opkrævede beløb
Forvaltningen har derfor bedt advokatfirmaet Horten		tilbagebetales. Forvaltningen har igangsat processen,
vurdere, om kommunen har en tilbagebetalingspligt på		og er i dialog med den eksterne leverandør, der skal
de dele af taksterne, som var for høje. Horten har		tilvejebringe data til udbetalingen.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
vurderet, at forvaltningen har en helt eller delvis tilbagebetalingspligt på fem sagsområder: 1) Reklameskilte, 2) Stilladsreklamer og billboards, 3) Containere og materiel, 4) Grundværdiafgifter og 5) Murankre.		For 3) containere er der faldet dom i Østre Landsret den 3. juli 2020. Dommen medfører, at der skal ske tilbagebetaling på baggrund af 0- takst for hele tilbagebetalingsperioden inkl. 2019 og 2020. Nærmere principper herfor inklusiv tidsplan er under afklaring. Afklaringen forventes at foreligge ultimo august 2020.  For 4) Grundværdiafgifter afventes tilbagemelding fra Ankestyrelsen. Forvaltningen har rykket for svar på hvornår Ankestyrelsen forventer at behandle sagen.  For 5) murankre har forvaltningen modtaget opgørelse over ekstern leverandørs bud på omfanget af
		tilbagebetaling. Igangsættelse af tilbagebetaling afventer kontrol af dokumentationen for den eksterne leverandørs opgørelse. Der er tale om opkrævninger, der oprindeligt er foretaget uden involvering af forvaltningen. Tilbagebetaling forventes igangsat august 2020.
		Til første opfølgning i november forventes tilbagebetaling vedr. 1) reklameskilte, 2) stilladsreklamer og 5) murankre at være gennemført og tilbagebetalingen vedr. 3) containere bør være igangsat.

#### Tilskudsadministration - Revisionsbemærkning nr. 10 Kultur- og Fritidsforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Forvaltningen har i forlængelse af Intern Revisions bemærkninger i 2017 nedsat en taskforce for tilskudsforvaltning, der skal sikre, at hele forvaltningen lever op til kravene til tilskudsforvaltning i Københavns Kommune.  Opfølgning 2019:  Vedrørende tilskudsområdet har KFF i december 2019 fremlagt tre indstillinger for Kultur og Fritidsudvalget (KFU):  Principper for tilskud til foreninger med øvelokaler i bunkere  Principper for brugs- og driftsaftaler  Principper for tilskud til fodboldklubber (drift af klubhus).  KFU godkendte indstillingen vedrørende principper for tilskud til foreninger med øvelokaler i bunkere. For at kunne tage konkret stilling til udmøntningen af princippet om ensartet tilskudsforvaltning med lige og gennemskuelige vilkår fandt KFU det nødvendigt, at de komplicerede aftaler afklares yderligere, før udvalget kan godkende indstillingerne vedrørende principper for brugs- og driftsaftaler og principper for tilskud til boldklubbers drift af klubhus. KFU anmodede derfor forvaltningen om - med udgangspunkt i udvalgets drøftelser og tilkendegivelser - at belyse konsekvenserne for foreningerne bedre og herefter vende tilbage til KFU.	Kultur- og Fritidsforvaltningen har ikke kunnet gennemføre og afslutte arbejdet med genopretningsplanen i 2019 som planlagt, derfor afsluttes projektet først i 2020.  Det skal henstilles, at ledelsestilsynet med afslutning af handleplanen for genopretning af tilskudsområdet skærpes i 2020.	KFF fremlagde 16. juni 2020 to indstillinger for Kultur og Fritidsudvalget (KFU) som beskrev de økonomiske konsekvenser ved implementering af Forretningscirkulære for ydelse af tilskud. KFU bemyndigede herefter forvaltningen til at indgå i dialog med tilskudsmodtagerne med henblik på at oplyse sagen.  Forvaltningen har kategoriseret alle tilskudsaftaler efter kompleksitet og identificeret hvilke gennemgående problemstillinger, der skal afklares før aftaleindgåelse. På KFU-møde i september 2020 vil forvaltningen præsentere en procesplan, der beskriver forvaltningens proces for revision af alle forvaltningens tilskudsaftaler. Forvaltningen vil med udgangspunkt heri kontakte tilskudsmodtagere med henblik på at indgå nye aftaler i overensstemmelse med forretningscirkulæret. Sideløbende indkøbes et tilskudsadministrativt system, der vil understøtte den fremtidige tilskudsadministration.  Forvaltningen har 131 aftaler, som man forventer at have gennemgået endeligt i 2. kvartal 2021. Det tilskudsadministrative system forventes implementeret fra 1. januar 2022.  Forvaltningen vil afholde løbende statusmøder med Intern Revision i efteråret

#### Indtægter - Revisionsbemærkning nr. 11 Kultur- og Fritidsforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Intern Revision (IR) havde for 2019 planlagt en undersøgelse af, hvorvidt KFF havde implementeret og efterlevet reglerne i Forretningscirkulæret for indtægter i KFF.	Det skal henstilles, at ledelsen sikrer, at forvaltningens genopretningsplan implementeres, således at forvaltningen efterlever Forretningscirkulæret for indtægter.	KFF's genopretningsplan er under udførelse og er delt i de tre elementer:  1. Efterlevelse af Kommunalfuldmagtens regler
KFF oplyste, at man endnu ikke havde implementeret regelsættet og at man ikke kunne dokumentere, at man på alle områder efterlevede reglerne.		Der er udarbejdet juridiske notater om de forskellige typer af indtægter i KFF. Notaterne skal omskrives til vejledninger og formidles til enhederne.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
	Revisionspeniærkning	
I forlængelse heraf har forvaltningen gennemgået alle indtægter i regnskab 2018 med henblik på at kortlægge:		2. Enstartet prisstruktur.  KFF har udvidet takstkataloget i budgetforslaget til at omfatte flere politisk fastsatte takster og er i gang med at udarbejde en model for prisfastsættelse der hvor der
<ul> <li>Hjemmelsgrundlag samt eventuelt juridisk dokumentation for dette</li> </ul>		skal være omkostningspris eller markedspris. HRSØ har været i dialog med IR om metoden. Modellen forventes
<ul> <li>Nuværende prisfastsættelse og dokumentation for principper prisfastsættelse (lovbestemt/politisk, kostpris, markedspris)</li> </ul>		at være på plads inden sommerferien og vil blive implementeret i andet halvår af 2020.
Politisk bevilling.		<b>3. Godkendelse af bevillinger for indtægter</b> KFF forbereder en indstilling til KFU 13. august, som kan
Kortlægningen af indtægter i regnskab 2018 dækker over indtægter svarende til 189 mio.kr.		gå videre til ØU og BR med henblik på at sikre, at KFF har bevilling til alle indtægter.
På baggrund af kortlægningen af indtægter i regnskab 2018 har forvaltningen udarbejdet en GAP-analyse. GAP-analysen viser, hvilke tiltag forvaltningen skal iværksætte for at fuldføre implementeringen af Forretningscirkulære Indtægter.		
<ul> <li>137 mio.kr. har hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne. Forvaltningen har ikke på nuværende tidspunkt juridiske notater, der dokumenterer, at kommunalfuldmagtsreglerne efterleves.</li> </ul>		
<ul> <li>I forhold til prisfastsættelse af aktiviteter med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne har kortlægningen vist, at der er en uensartet prisstruktur på tværs af forvaltningen, og at der ikke foreligger et dokumenteret grundlag for prissætning af indtægter med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne.</li> </ul>		
<ul> <li>For en del indtægter med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne optræder indtægtsbudgettet som en del af det vedtagne budget, der er indlæst i forvaltningens økonomisystemer, mens der ikke kan findes en tilsvarende bevilling fra Borgerrepræsentationen. Det skyldes i de fleste tilfælde, at der er tale om indtægter med en lang historik, hvor bevillingsgrundlaget er ukendt.</li> </ul>		
Forvaltningen vil fuldføre implementeringen af Forretningscirkulære Indtægter ved at:		

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
<ul> <li>indhente bemyndigelse fra Borgerrepræsentationen for alle forvaltningens indtægter.</li> </ul>		
<ul> <li>iværksætte tiltag i forhold til ensartet prisberegning og dokumentation herfor.</li> </ul>		
<ul> <li>udarbejde juridiske notater på indtægter med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne.</li> </ul>		
Forvaltningen vil fremlægge endelig redegørelse for de økonomiske konsekvenser af handleplanen samt forslag til takster til drøftelse på budgetseminaret i forår 2020 med henblik på, at Kultur- og Fritidsudvalget endeligt godkender disse i forbindelse med udvalgets budgetbidrag 2021.		

#### Mellemkommunale refusioner - Revisionsbemærkning nr. 12 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
I vores revisionsberetning for 2017 er anført, at: "Det henstilles, at der gennemføres en dybdegående og systematisk gennemgang af mellem-kommunale opkrævninger og betalinger i kommunen med henblik på at identificere og berigtige manglende opkrævninger samt fejlbetalinger. Det anbefales, at denne gennemgang sker på tværs af forvaltningerne, således at arbejdet sker med det nødvendige tværgående sigte. Der skal til en tværgående gennemgang anvendes kompetencer inden for den mellemkommunale lovgivning med henblik på vurdering af det mellemkommunale forhold samt kompetencer til databearbejdning og datasammenkørsel. For at sikre en fremadrettet håndtering af opgaven anbefales det, at der gennemføres en tilpasning og effektivisering af arbejdsprocesserne på området. Et projekt skal ses i et tværgående perspektiv, der med kommunes størrelse og organisering taget i betragtning vil være en forudsætning for en hensigtsmæssig og effektiv løsning af opgaven. Den gennemførte undersøgelse har omfattet en kortlægning af det mellemkommunale område, og erfaringerne herfra vil således kunne danne grundlag for designet af de fremtidige 'to-be' processer,	<ul> <li>Opfølgningen på revisionsbemærkningen viser:         <ul> <li>at den bagudrettede korrektion af manglende mellemkommunale refusion til og med august 2019 er afsluttet,</li> <li>at der stadig udestår behandling af en potentiel indtægt på skoleområdet på ca. 3,5 mio.kr.</li> <li>at der endnu ikke er udarbejdet en forretningsgang til sikring af et fuldstændigt og gyldigt grundlag, for opkrævning og/eller registrering i relevante fagsystemer, af borgere med mellemkommunale forhold.</li> </ul> </li> <li>Ifølge forvaltningens handlingsplan forventes arbejdet afsluttet ultimo 2020, hvorfor revisionsbemærkningen videreføres.</li> </ul>	Opkrævninger for 2019 påbegyndes september 2020 og forventes færdig ultimo 2020.  Deadline: 31.12.2020  Skoleområdet BUF handleplan! Med ændringerne i betalingskommuneforholdet er denne problemstilling ikke aktuel fremadrettet, da lovgivningen er blevet ændret, således at opkrævningen ikke er baseret på, at betalingskommunen skal være indberettet korrekt i cpr., men at der i stedet henvises til betalingskommune, jf. Retssikkerhedsloven.  Deadline: Gennemført  Forretningsgang Forretningsgang til sikring af fuldstændig og gyldigt grundlag for opkrævning og /eller registrering i relevante fagsystemer af borgere med mellemkommunale forhold udarbejdes.  Deadline: 30.09.2020

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
herunder identificering af faldgruber, procesoptimeringsmuligheder og interessenter. Konkret anbefales det, at den fremadrettede håndtering af opgaven tager udgangspunkt i en borgertilgang i stedet for den ydelsestilgang, som pt. præger området. Med dette menes, at der arbejdes med én identificering af borgeren, hvorefter der ses på ydelsen, fremfor at identificere borgeren inden for hver ydelse. Denne tilgang kan med fordel automatiseres via robot-teknologi.  En borgertilgang med automatiseret fælles register over borgere med mellemkommunale forhold samt design af en forretningsgang med klar og entydig ansvarsplacering af, hvem der har ansvaret for at identificere og registrere til- og afgang af mellemkommunale forhold, vil – såfremt forretningsgangen efterleves – sikre et fuldstændigt og gyldigt grundlag, for opkrævning, betaling og/eller registrering i relevante fagsystemer af borgere med mellemkommunale forhold.  Fælles for anbefalingerne gælder, at tiltagene bør koordineres med ØKF's Velfærdsanalyseenhed".		

#### Brug af alternativ modtager KMD Aktiv - Revisionsbemærkning nr. 13 Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
En del udbetalinger fra KMD Aktiv sker til "alternative modtagere", hvilket vil sige betalinger, som foretages for borgere direkte til leverandører (alle andre end borgeren). Da disse betalinger ikke foregår via NEM konti, og da det er muligt at ændre på betalingsstrømmene, bør betalingerne underlægges en kontrol, der sikrer, at betalingerne tilgår rette modtager. KFF og BIF har designet og implementeret en 100% legalitetskontrol, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtagere (stamdata), som anvendes i forbindelse med anvendelse af alternative modtagere i KMD-Aktiv og KMD Udbetaling. KFF og BIF har ikke designet og implementeret en kontrol rettet mod de løbende udbetalinger, som	Det skal henstilles, at der designes og udføres en kontrol med udbetalinger som foretages uden 2. godkender. Kontrollen kan udføres som en tilfældig, uforudsigelig og ufravigelig stikprøvekontrol. I den forbindelse skal der gøres opmærksom på:  • at stikprøver ikke giver fuldstændig sikkerhed for, at eventuelle besvigelser opdages  • at risikoen for besvigelser stiger, i takt med at stikprøvestørrelsen reduceres.	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen  BIF har iværksat en kontrol rettet mod løbende udbetalinger til alternativ modtager, som består af en tilfældig, uforudsigelig og ufravigelig stikprøve med henblik på opdagelse af besvigelser.  Således har BIF iværksat kvartalsvise stikprøvekontroller på i alt 40 sager, der fordeler sig således:  1. Der udsøges vilkårligt 20 sager kvartalsvis på udbetalingsidentifikation 2 (kontanthjælp, uddannelseshjælp, integrationsydelse, ledighedsydelse, ressourceforløbsydelse, revalidering, fleksløntilskud og repatriering)

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
således gennemføres med 1. godkender (uden funktionsadskillelse). På baggrund af vores gennemgang af den tilrettelagte forretningsgang og test af kontrollen er det vores vurdering, at kontrolmiljøet ikke giver en tilstrækkelig sikkerhed for, at fejl og mangler opdages eller forebygges. Bogføring og betalingsformidling med kun en godkender medfører en iboende risiko for fejl forårsaget af besvigelser. Risikoen relaterer sig primært til bevidste fejl, som sædvanligvis søges skjult eller sløret.		<ol> <li>Der udsøges vilkårligt 15 sager kvartalsvis på udbetalingsidentifikation 03-11-12 (løntilskud til arbejdsgivere, personlig assistance mm.)</li> <li>Der udsøges vilkårligt 5 sager kvartalsvis på udbetalingsidentifikation 04-07-08 (administrationssager)</li> <li>Udsøgning og kontrol af stikprøvesagerne foretages af stabsmedarbejdere, der ikke selv arbejder i KMD Aktiv</li> </ol>
		<ul> <li>Kultur- og Fritidsforvaltningen KFF handleplan omfatter følgende indsatser: <ul> <li>der foretages en undersøgelse, som giver et klart billede af antal sager med alternative modtagere for december, januar og februar</li> <li>det besluttes på dette grundlag i hvilket omfang, der løbende skal foretages stikprøver, som kvalitetstjekkes. (f.eks. 5 - 10 % af et gennemsnit på f.eks. 100 sager om måneden)</li> <li>hver måned trækkes lister fra Kvantum, som danner grundlaget for udvælgelse af stikprøverne. Tillæg 65+ udfører kvalitetskontrollen</li> </ul> </li> <li>Der er på den baggrund udarbejdet et kontrolkoncept, som der følges op på i august 2020</li> </ul>

# Cybersecurity og Persondata - Revisionsbemærkning nr. 14 Revisionserklæringer- ISAE 3402 - Kvantum - revisionsbemærkning nr. 14.1 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Vi har, for så vidt angår de kontroller, som varetages af KMD, indhentet en specifik ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende generelle it-kontroller relateret til aftalen indgået mellem KMD og Københavns Kommune om drift og vedligeholdelse af Kvantum. Revisionserklæringen dækker perioden 1. februar 2017 til 31. december 2017.	Vi skal henstille til, at de konstaterede kontrolsvagheder lukkes ned snarest, samt at KMD's revisor kan afgive en revisorerklæring uden forbehold på området.	ISAE 3402 revisionserklæringer KMD er i gang med at lukke alle punkter og har aftalt en opfølgning med PWC.  Deadline: 01.09.2020

Ved gennemgang af revisionserklæringen. har vi notoret, at KMD revisior har honstateret en række væsentlige kontrolsvag heder relateret til kontrolmålene "V. dagnagskring" og "12. Difft- og kommunikationssikkerhed"; som har givet anledning til forbehold i revisors konklusion. Følgende kontrolsvagheder er konstaleret:  KMD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradgang til applikationsnivævet  Desumentation, for at adgang til Linux miljøerne er sket på godkendt grundlag, er mangefuld  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på datanivæau  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på datanivæau  Der er konstateret malgelande netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret unstateret unstateret diegende væserksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret unstateret unstateret væser skælig konfiguration af logning på datanivæau og manglende centraliseret opsamling af flog på servenivæu.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende  Der er ikke listraketig is spornivæu.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende  væsentlige observation, som ikke har givet at neledning til forbehold i revisors konstateret følgende  væsentlige observation, som ikke har givet at neledning til forbehold i revisors konstateret følgende  vænemerlaret andringer.  På baggund af vores gennemgang af KMD's ISAE  3402-revisionseridering vedstrende kvantum er det vores vurdering, at den ævste kontrollsvaghederne udgar en forøget risko for, at den ønskede funktionsadskillelse like har kontrollsvaghederne udgar en forøget risko for, at den ønskede funktionsadskillelse like har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vihar den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019, I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsskyring, Dette har også 2019 medført forøsheld.  Der er konstateret en fælles-bruger	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
væsentlige kontrolsvagheder relateret til kontrolmalene '9': Adgangsskripm' og '12': Drift- og kommunikationssikkerhed', som har givet anledning til forbehold i revisors konklusion. Følgende kontrolsvagheder er konstaleret:  KMD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradgang til applikationsniveauet  Dokumentation, for at adgang til Linux miljøerne er sket på godkendt grundlag, er mangefluld  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på dataniveau  Der er konstateret danglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driffsmiljøerne  Der er konstateret unstjende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driffsmiljøerne  Der er konstateret unstjende netværkselskilles en forså og dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på servenriveau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende  Der er ikke tilstrækelig sporbjarnet en forså og de servenriveau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende  Der er ikke tilstrækelig sporbjarnet en ellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte endringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3/02-revisionser/klering vedrarende Kvantum er det vores vurdening, at de nævnte kontrolsvaghederne udgar en foroget risko for, at den ønskede  Kinden i den en skede en forså og det en fors			
***O; Adagangsstyring* og **12: Drift- og kommunikationssikkerhed; som har givet anledning til forbehold i revisors konklusion. Følgende kontrolsvagheder er konstateret:  **EKMD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradgang til applikationsniveauet  **Dokumentation, for at adgang til Linux miljøerne er sket på godkendt grundlag, er mangeflud  **Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangstrettigheder på dataniveau  **Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling., test- og driftsmiljøerne  **Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.  **Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mællem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserkkering vedrarende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forgeget risik for, at den enskede funktionsædskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adagangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret en fælles-bruger med udvidede			
kommunikationssikerhed", som har givet anledning til forbehold ir revisors konklusion. Foligende for horbehold ir revisors konklusion. Foligende kontrolsvagheder er konstateret:			
forbehold i revisors konklusion. Felgende kontrolsvagheder er konstateret:  • KMD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradqang til applikationsniveauet  • Dokumentation, for at adqang til Linux miljøerne er sket på godkendt grundlag, er mangeflud  • Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adqangstritigheder på dataniveau  • Der er konstateret tullstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.  Endvider har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende k Vanntum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet likke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts zout medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er ikkenstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er ikkenstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
kontrolsvagheder er konstateret:  * MMD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradgang til japplikationsniveauet  * Dokumentation, for at adgang til Linux milleerne er sket på godkendt grundlag, er mangefuld  * Der er konstateret en fallesbruger med udvidede adgangsrettigheder på dataniveau  * Der er konstateret mallenden eneværkadskillelse af udvikling; test- og driftsmiljøerne  * Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.  * Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  * Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  * Bå baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE  3402-revisionserklæring vedrørende kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgar en forsget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, sæmt at automatiske kontroller og funktionalitet likke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring (2019.) I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en ræke exesentlige kontrolsvagheder relateret til adagangsstyring. Dette har også i 2019 medført forsehold.  **Revisor har konstateret en fælles-bruger med udvidede**			
MD har ikke en formaliseret procedure for styring af brugeradgang til applikationsnivaeuat  Dokumentation, for at adgang til Linux miliperne er sket på godkendt grundlag, er mangelfuld  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettligheder på datanivæau  Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiliperne  Der er konstateret untilstækkelig konfiguration af logning på datanivæau og manglende centraliseret opsamling af log på servernivæau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemfarte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende kvantum er det vores vurdering, at den ærvte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring polity i denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsendlige kontrolsvagheder:  Bord en status en skelle eller en sæket konstateret en række væsendlige kontrolsvagheder:  Bord en skelle eller en sæket konstateret en række væsendlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
af brugeradgang til applikationsniveauet Dokumentation, for at adgang til it nux miljøerne er sket på godkendt grundlag, er mangelfuld Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettligheder på dataniveau Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne Der er konstateret tillstrækkelig konfliguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at den ævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den enskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, sæmt at automatiske kontroller og funktionsaldskillelse ikke har uværet opretholdt i Kvantum, sæmt at automatiske kontroller og funktionsaldskilles i kek har uværet opretholdt i Rvantum, sæmt at automatiske kontroller og funktionsaldskeleng for 2019. I denne har revisor i elighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrollsvagheder:  9 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder:  9 Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Do bumentation, for at adgang till Linux miljøerne er sket på godkend grundlag, er mangefluid  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på datanivæu  Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på datanivæu og manglende centraliseret opsamling af log på servernivæu.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en foraget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionaltet like har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 – konstateret et en række væsentlige kontrolsvagheder:  Ver konstateret en galles-bruger med udvidede			
sket på godkendt grundlag, er mangelfuld  Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på dataniveau  Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserelkaring vedriørende Kvantum er dt vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en foraget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionsaltet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionsperiodens variet en gest og åt den er været opretholdt i status grander er været opretholdt i status er været opretholdt			
Der er konstateret en fællesbruger med udvidede adgangsrettigheder på datanivæau  Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret utlistrækkelig konfiguration af logning på datanivæau og manglende centraliseret opsamling af log på servernivæau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forsget risik for jat den anskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at atuomatiske kontroller og funktionslatet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret følgende væsentlige kontrolsvaghedere:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
adgangsrettigheder på dataniveau  Der er konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne  Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en foreget risik for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Der er Konstateret manglende netværksadskillelse af udvikling-, test- og driftsmiljøerne Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forsget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionallitet likke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret ølgende væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
udvikling-, test- og driffsmiljøerne Der er konstateret utlistrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret oppsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.  Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risike for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionsalteit ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en foraget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
opsamling af log på serverniveau. Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en foreget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Endvidere har KMD's revisor konstateret følgende væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionsaltiet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
væsentlige observation, som ikke har givet anledning til forbehold i revisors konklusion:  Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  Å baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE  3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionsadskillelse ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
forbehold i revisors konklusion: Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret ef følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Der er ikke tilstrækkelig sporbarhed mellem godkendte change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsakskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
change management dokumentation og de gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
gennemførte ændringer.  På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til addangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAE 3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskilelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til addangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede	germennørte ændringer.		
3402-revisionserklæring vedrørende Kvantum er det vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden.  Status 2019  Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold.  Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede	På baggrund af vores gennemgang af KMD's ISAF		
vores vurdering, at de nævnte kontrolsvaghederne udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
udgør en forøget risiko for, at den ønskede funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor - i lighed med 2017 og 2018 - konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
funktionsadskillelse ikke har været opretholdt i Kvantum, samt at automatiske kontroller og funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
funktionalitet ikke har fungeret efter hensigten i revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
revisionsperioden. Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Status 2019 Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Vi har den 27. marts 2020 modtaget tilsvarende revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
revisionserklæring for 2019. I denne har revisor – i lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
lighed med 2017 og 2018 – konstateret en række væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
væsentlige kontrolsvagheder relateret til adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
adgangsstyring. Dette har også i 2019 medført forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
forbehold. Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Revisor har konstateret følgende væsentlige kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
kontrolsvagheder:  • Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
Der er konstateret en fælles-bruger med udvidede			
	adgangsrettigheder på dataniveau.		

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
<ul> <li>Der er konstateret, at der bliver anvendt en fælleskonto for adgang til applikationen uden en fuldstændig mulighed for sporing af anvendelse af denne konto tilbage til specifik bruger.</li> <li>Der er konstateret utilstrækkelig konfiguration af logning på dataniveau og manglende centraliseret opsamling af log på serverniveau.</li> <li>De konstaterede svagheder om adgangsstyring, der er taget forbehold for i 2017 og 2018, er således helt eller delvis gældende i hele 2019.</li> <li>Vores bemærkning omkring adgangsstyring er således identisk med sidste år. Vi henviser til omtalen ovenfor.</li> </ul>		

### Revisionserklæringer - ISAE 3402 - Opus Debitor - revisionsbemærkning nr. 14.2 Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Københavns Kommune har indgået aftale med KMD omkring drift af Kvantum, KMD Aktiv og KMD Debitor og tilhørende platforme.  Det er oplyst, at det er aftalt med KMD, at systemrevisionserklæring for Kvantum skal foreligge senest den 1. marts.  Vi har dog fået oplyst, at der ikke er afgivet en specifik erklæring for KMD Opus Debitor. Der kan således være forhold og risici relateret til blandt andet ændringshåndteringen, som vi er ikke bekendt med.  Erklæringerne vedrørende KMD Opus Debitor applikationerne foreligger fortsat ikke for 2019, hvilket begrundes af KMD med, at der ikke er sket væsentlige ændringer i applikationerne siden seneste erklæring vedrørende regnskabsåret 2016.	Vi henstiller, at der indhentes en specifik revisionserklæring for KMD Debitor for at opnå en højere grad af sikkerhed.  Det er imidlertid et krav på det sociale område, jf. bekendtgørelse om statsrefusion § 26. Forholdet vil derfor blive omtalt i den sociale beretning.	Afklaring af begrundelse for behov for specifik revisorerklæring på Opus Debitor, der er et modul i en cloudbaseret ERP løsning via fælles møde mellem KS, KMD, Intern Revision og Ekstern Revision.  Deadline: 30.09.2020  Samarbejde med andre kommuner om revisorerklæring  Afsøge muligheden for at indgå i et økonomisk samarbejde om rekvirering af revisorerklæring på Opus Debitor med de 5 kommuner, som Deloitte har oplyst også anvender Opus Debitor.  Deadline: 31.03.2021
		Revisorerklæring ifm. kontraktfornyelse af Opus Debitor Såfremt der ikke kan indgås et økonomisk samarbejde til reduktion til udgifterne foreslås, at revisorerklæring indhentes i forbindelse kontraktfornyelse, da Opus Debitor kontrakten skal genudbydes.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020

### SharePoint - Manglende eller utilstrækkelig governance af SPO-løsningen 14.3 Alle forvaltninger

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
SharePoint Vi har konstateret, at Københavns Kommune primo 2019 har gennemført en risikovurdering samt en konsekvensanalyse af Microsoft SharePoint Online og brugen heraf med henblik på at vurdere, hvorvidt der o behov for at iværksætte yderligere tekniske eller organisatoriske sikringsforanstaltninger for at beskytte personoplysninger og værdidata.		Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen Igennem første halvår har BIF gennemført en oprydning af filer, sites, medlemskaber og rettigheder i SharePoint.  • Der er blevet slettet mere end 400 sites • Der er blevet slettet mere end 1,1 millioner filer • Alle delinger og unikke rettigheder vil i løbet af juli måned blive fjernet
I forlængelse af risikovurderingsprojektet er der konstateret områder, hvor forbedrende tiltag er iværksat.  Sideløbende hermed er der igangsat et forvaltningsfælles oprydningsprojekt, som blandt and har til formål at vurdere og klassificere data i SPO, vurdere rettighedsstyringen, herunder definere dataejere samt vurdere og gennemgå adgange til data Der er fra Datatilsynet truffet afgørelse i sagen, som retter følgende afgørelse:		Det er BIFs mål og forventning at, der kommer automatiseret oprydning / sletning af data på disse områder i SharePoint:  • Filniveau, hvor det forventes at filer, som ikke har været redigeret i mere end 15 måneder kontinuerligt bliver slettet  • Site-niveau, hvor det forventes at sites, som har været inaktive i mere end 6 måneder bliver slettet  • Unikke rettigheder, hvor det forventes at delinger af filer og mapper enten bliver umulige at dele for medlemmer eller at der løbende kommer til at køre en kontinuerlig oprydningsproces af unikke rettigheder.  SharePoint er defineret som et sted hvor data midlertidigt kan bearbejdes. SharePoint og Office 365 må på intet tidspunkt blive brugt som arkiv, hvor data langtidsjournaliseres.  Børne- og Ungdomsforvaltningen Det forvaltningsfælles Oprydningsprojekt på SharePoint
		langtidsjournaliseres.  Børne- og Ungdomsforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Observationer og risici	Revisionsbemærkning	automatisk sletning og derefter genindlæsning af korrekte rettigheder på afdelingssitet (forventet gennemførsel Q3 2020) og 2) Filoprydning. Filoprydningen indebærer at, der i forbindelse med flytning af filer til ledersites også slettes filer fra sitet, der ikke længere er relevante at opbevare i SPO. Der forventes at blive gennemført automatisk sletning af filer på sites, hvor manuel reduktion ikke har været ønsket eller ikke har været tilstrækkeligt gennemført. (forventet gennemførsel Q4 2020).  Den planlagte dato for gennemførsel af rettighedsoprydning på SPO var oprindeligt sat til 31.03.20. Opgaven blev dog udsat grundet Coronasituationen, idet opgaven kun kan løses af ledere og medarbejdere på BUF's institutioner. Det planlægges at igangsætte opgaven primo august 2020 med en længere deadline af hensyn til ledere og medarbejdere.  Der er i 2020 indtil nu gennemført følgende aktiviteter i relation til oprydningsopgaven:  Gennemførelse af pilotprojekt på automatisk rettighedsoprydning på Digitaliseringskontorets egne sites.  -Sites med flest adgange (+200 medlemmer) er blevet gennemgået.
		-Der er oprettet ledersites, til håndtering af filer med særlige adgangsbegrænsning -Der er Tildelt roller som ejer og dataansvarlig på SPO til ledere i BUF -Oprettelse af opgave vedr. oprydningsprojektet på Opgaveportalen
		Kultur- og Fritidsforvaltningen Oprydningen på SharePoint er gennemført da alle tidligere unikke rettigheder er fjernet og der er opbygget ny struktur med flere mindre adgangsgrupper - primært via. Teams. Ca. 75% af data er ikke flyttet med i den nye struktur.
		Næste fase omfatter, at medarbejdere og ledere vurderer, om der i de filer, der er flyttet, er data, som bør opbevares andre steder, f.eks. eDoc, eller helt slettes.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		Socialforvaltningen Københavns kommune har siden efteråret 2019 arbejdet med at blive compliant i forhold til datasikkerhed i Sharepoint, som er kommunens interne fildelingsværktøj. IT-kredsen har godkendt en samlet tidsplan for dette arbejde, som Koncern-IT har styret.
		Socialforvaltningen har deltaget i arbejdet og kom inden udgangen af 2019 i mål med den første delopgave, som handlede om oprydning af brugerrettigheder til Sharepoint.
		Fra februar til oktober 2020 implementeres Socialforvaltningens andel del af projektet, hvor der ryddes op i indholdet på Sharepoint. Oprindelig var tidsplanen, at arbejdet skulle være afsluttet i september 2020, men værktøjerne hertil blev forsinkede pga. tekniske problemer hos Microsoft, hvorfor tidsplanen også bliver justeret for Socialforvaltningen til oktober 2020.
		Sundheds- og Omsorgsforvaltningen Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er i gang med oprydningen af SharePoint hvor vi i højere grad fokuserer på de filer, der bliver anvendt i den daglige opgaveløsning, og i hvilke fællesskaber, de fremadrettet skal håndteres i. Efter 2 år med Office 365 er det vores erfaring, at SharePoint har gjort det særdeles vanskeligt for medarbejdere at tilgå de filer, de har behov for. Det er simpelthen ikke særlig intuitivt og tilgængeligt. I december 2019 besluttede Sundheds- og Omsorgsforvaltningen derfor, at den fremtidige organisering af data fra SharePoint skulle ske via Microsoft Teams, der fungerer som en overbygning til SharePoint.
		Fremadrettet vil data dermed være organiseret i langt mindre fællesskaber med tydeligt dataansvar.
		Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forventer at have tilendebragt oprydningen af såvel filer som rettigheder på SharePoint ved udgangen af september 2020.
		<b>Teknik- og Miljøforvaltningen</b> TMF har gennemført projektet for oprydning i SharePoint, hvor resultatet blev ca. 1,8 mio. filer slettet,

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		mere end 1 mio. unikke rettigheder fjernet på mappe- og filniveau (dvs. alle unikke rettigheder) og overordnet adgang til SharePoint-sites håndteret, så kun dem der skal have adgang har adgang. Samtidig er gruppeejere udpeget og dataansvarlige er identificeret.
		TMF fortsætter med at rydde op i SharePoint i arbejdet med at bygge ny struktur for Microsoft 365 grupper og SharePoint-sites og herved journalisere og nedbringe antallet af filer gemt i SharePoint yderligere.
		TMF udarbejder i løbet af efteråret 2020 en fast procedure for sletning af i filer i SharePoint, som forventes implementeret til første opfølgning.
		Økonomiforvaltningen ØKF har gennemført oprydningsprojektet i SharePoint for både filer og rettigheder. Der er med oprydningen i alt slettet mere end 1,2 mio. filer i ØKF fordelt på ca. 445.000 SharePoint-sites. Der er ligeledes gennemført et ledelsestilsyn.
		Det bemærkes, at der for i alt 11 ud af de ca. 445.000 SharePoint-sites opstod en fejl ved kørsel af det script, som flytter filer til et arkiv mhp. sletning. Fejlen blev opdaget efter oprydningen. Den endelige oprydning for disse sites vil i stedet blive gennemført i juli-august. Disse sites er omfattet af det udførte ledelsestilsyn.

### Pædagogisk it - Manglende eller utilstrækkelige krav til password-opsætning 14.4 Børne- og Ungdomsforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
	løsning, således at PIT bliver underlagt det ønskede itsikkerhedsniveau, som er fastlagt af KK.	BUF IT-drift Azure AD er baseret på UNI-Login oplysninger fra Styrelsen for IT og Læring (STIL).  I forbindelse med, at STIL lancerede et nyt UNI-Login
Brugerne (elever og pædagogiske medarbejdere) skal selv stå for at skifte deres password med jævne mellemrum. Det ændrede password bliver synkroniseret til PIT's AD.		18/2 -2020, hvor de ikke længere tilbyder password synkronisering, har BUF besluttet, at både elever og pædagogiske medarbejdere fremover skal anvende BUF IT-drifts (BIT) Azure AD til login til AULA, Læringsplatforme, digitale læremidler mv.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Endvidere har vi fået oplyst, at der er i forbindelse med, at STIL kom med et nyt UNI-Login den 18. februar 2020, hvor de ikke længere tilbyder password-synkronisering, har BUF's direktion besluttet, at både elever og pædagogiske medarbejdere fremover skal anvende PIT's AD til login til AULA, læringsplatforme, digitale læremidler mv., således at PIT med denne beslutning også implementerer password-politikker baseret på KK's krav.		BIT har implementeret en række tiltag der understøtter denne beslutning, fx  • For pædagogiske medarbejdere og elever er der implementeret password politikker. De nye password skal bestå af min. 8 tegn med store og små bogstaver samt tal  • De pædagogiske medarbejdere promptes for at skifte deres adgangskode. Her følger BUF Koncern ITs retningslinjer, dvs. at dette sker én gang årligt  • Udvalgte medarbejdere på skoler kan nulstille elevers adgangskoder gennem BITs webservice. Medarbejderen skal logge på med 2-faktor login for at kunne nulstille  • Elever der får nulstillet deres password og får udleveret et nyt vil blive promptet for at ændre dette ved første login  • De pædagogiske medarbejdere kan selv skifte deres adgangskode via Microsoft selvbetjeningsløsning – de vil også kunne kontakte BITs Servicedesk hvis de har brug for support  BUF IT-drift har på sin hjemmeside lagt alle de nødvendige vejledninger og beskrivelser, se evt. https://www.bit.kk.dk/login-medarbejder-elev

#### **Styring af brugerrettigheder og systemadgange - revisionsbemærkning nr. 14.5**Økonomiforvaltningen

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Periodisk revurdering (KMD Opus, KMD Aktiv og Kvantum) Vi har fået oplyst, at der ikke foretages en periodisk gennemgang af brugere og tildelte rettigheder i KMD Opus, KMD Aktiv, ligesom der ikke foretages en vurdering af funktionsadskillelsen i systemerne. Vedr. Kvantum har vi konstateret, at den periodiske revurdering alene er foretaget for brugere tilknyttet	Vi henstiller, at der foretages en formel vurdering af funktionsadskillelsen i KMD Opus og KMD Aktiv og Kvantum, således at der på baggrund af en konkret risikovurdering udarbejdes en oversigt over roller/adgangsrettigheder, der - ud fra ønsket om opretholdelse af en organisatorisk funktionsadskillelse - ikke bør tildeles til samme brugere.	Kvantum Grundlag for mitigering af funktionsadskillelseskonflikter i form af matrix og vejledning blev udarbejdet i 2019. Med implementering af IGA løsning sker der nu en systemmæssig mitigering via overvågning og advarsler ved funktionsadskillelseskonflikter.  Deadline: Gennemført

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
SAP Kompetencecentret og ikke for samtlige forvaltninger.	Yderligere henstiller vi, at der periodisk foretages en dokumenteret revurdering af tildelte rettigheder til	Periodisk revurdering
Fratrædelser (KMD Opus, KMD Aktiv, Kvantum) Vi har fået oplyst, at den centrale brugeradministration ikke i alle tilfælde får besked om brugerfratrædelser eller rokader, hvor medarbejdere skal nedlægges i systemerne.  Derudover har vi i forbindelse med vores stikprøvegennemgang af fratrådte brugere konstateret, at en række fratrådte brugere fortsat er aktive i KMD	brugere i KMD Opus, KMD Aktiv og Kvantum.  Vi henstiller, at der i forbindelse med brugeres fratrædelser - såvel medarbejdernes egne opsigelser som afskedigelser - gennemføres en konkret risikovurdering af, hvorledes brugerens rettigheder til systemer, data og netværk skal håndteres, og at rettighederne fratages brugeren på baggrund heraf.  Vi henstiller, at brugeradministrationsproceduren	Opus Debitor Periodisk ledelsestilsyn er implementeret i december 2019 og udføres to gange årligt. I forbindelse med det periodiske ledelsestilsyn lukkes brugere, der ikke har et aktivt AD i kommunen.  Koncept for periodisk gennemgang af brugere drøftes med Ekstern Revision mhp. at identificere eventuelle behov til justering af konceptet.
Opus, KMD Aktiv og KMD Kvantum.	følges, således at tildeling af rettigheder til brugere sker	Deadline: 31.10.2020.
Oprettelser (KMD Aktiv) Vi har i forbindelse med vores stikprøvegennemgang af brugeroprettelser i KMD Aktiv konstateret, at der ikke i alle tilfælde foreligger en oprettelsesanmodning/godkendelse. Det har således ikke været muligt at modtage dokumentation for 1/25 stikprøver til KMD Aktiv.	på baggrund af formelle og dokumenterede autorisationer.	KMD Aktiv Systemejer har udsendt liste til BIF, KFF og BUF over medarbejdere med adgang til KMD Aktiv til gennemgang af tildelte rettigheder. Gennemgang af SOF-medarbejdere er pt. under udarbejdelse. Det skal oplyses at alle adgange vil blive slettet i marts
Status 2019		2021, da KMD Aktiv er under udfasning.
Periodisk revurdering - KMD Debitor, KMD Aktiv		Kvantum
Vi har fået oplyst, at der ikke er foretaget en periodisk gennemgang af brugere og tildelte rettigheder i KMD Opus og KMD Aktiv, ligesom der ikke foretages en vurdering af funktionsadskillelsen i systemerne.		Udarbejdelse af en Fælles Administrativ Forretningsgang for Kvantum brugere vil adressere ansvaret for opfølgning på ledelsestilsynet Deadline: 31.12.2020.
Vi er dog bekendte med, at der i forhold til KMD Debitor er igangsat et projekt med henblik på at vurdere de etablerede roller, herunder roller, der kolliderer i kombination.		Fratrædelser Det er besluttet mellem KS og KIT, at man ikke vil acceptere en risiko for, at brugere ikke får frataget deres rettigheder ved fratrædelse.
Periodisk revurdering – Kvantum		
Vi har konstateret, at der er udarbejdet og formidlet en forretningsgang samt vejledning vedrørende ledelsestilsyn af brugere og tildelte rettigheder i Kvantum til de respektive forvaltninger. Forretningsgangen foreskriver, at den enkelte forvaltning har ansvaret for gennemførelsen af ledelsestilsynet for egne brugere.		For helt at eliminere risikoen for fejl i forbindelse med fratagelsen af brugeres rettigheder ved fratrædelse, bliver der automatisk oprettet en sag til Brugerstyring med informationer om brugerens fratrædelse. Konkret betyder det, at alle brugere bliver kontrolleret for rettigheder i Kvantum uagtet, om den konkrete bruger har rettigheder eller ej. Har brugeren rettigheder, bliver disse fjernet og brugeren bliver deaktiveret.

Herudover bliver der på månedlig basis fulgt yderligere op på alle modtagne slettesager i

Vi har i forbindelse med vores gennemgang konstateret, at ledelsestilsyn er gennemført for brugere i SAP Kompetencecenteret.

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Vi har fået oplyst, at der ikke er etableret en central funktion, som følger op på, om ledelsestilsyn er gennemført for samtlige forvaltninger.  Fratrædelser (KMD Opus, KMD Aktiv, Kvantum) Vi har i forbindelse med vores stikprøvegennemgang af fratrådte brugere konstateret, at en række fratrådte brugere fortsat er aktive i KMD Opus, KMD Aktiv og KMD Kvantum.  .		brugerstyringsløsningen, hvorefter disse brugere kontrolleres en ekstra gang.  Med idriftsættelsen af IGA (juni 2020) er der implementeret en snitflade mellem KKorg og Kvantum, der sikrer, at rettigheder automatisk bliver fjernet og bruger deaktiveret i Kvantum samme dag, som deres ansættelse ophører i KK.  Deadline: Gennemført  Tildeling af rettigheder (Brugeradministrationsprocedure) Brugeroprettelse og ændringer til brugeres rettigheder i Kvantum skal meldes ind via den dertilhørende selvbetjeningsløsning i ServiceNow. Det samme er gældende for alle centralt brugeradministrerede itsystemer. Alle brugeroprettelser er betinget af konkrete og dokumenterede autorisationer jf. pkt. 4.2. i Forretningscirkulære for Informationssikkerhed.

#### System- og statusafstemninger (mangelfulde afstemninger) - revisionsbemærkning nr. 15

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen

eskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen		
Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
Vi har i lighed med tidligere år konstateret, at der ikke	Det skal henstilles, at de konstaterede differencer	Afstemning af beboerindskuds-lån
har været tilrettelagt betryggende procedure for	vedrørende redegørelsen til Skattestyrelsen	KS vil indledningsvist, i samarbejde med
afstemning af systemerne på det sociale område og	undersøges og berigtiges, ligesom de konstaterede	forvaltningerne, få bragt afstemning for 2019 på plads,
kommunens regnskab.	differencer i afstemningerne af balancekontiene	såvel konto for beboerindskudslån som konto for
	undersøges og berigtiges.	statsrefusion. I forlængelse heraf sikres, at konti er
Vi har på følgende systemer modtaget afstemning mellem udbetalinger via fagsystemet og	Endelig skal det henstilles, at der etableres procedurer,	afstemt og dokumenteret når der aflægges statusrevision 2020.
registreringerne i kommunens bogføring:	der sikrer løbende afstemning til kommunens	Statusi evision 2020.
registreringerne i kommunens bogrøning.	regnskab, og at konstaterede differencer i redegørelse	Deadline: 31.01.2021
KMD Aktiv	eller afregning til Skattestyrelsen løbende berigtiges så	
KMD Sygedagpenge	betids, at det så vidt muligt sikres, at modtagernes	Optimering og automatisering
KMD Social Pension.	indkomst- og skatteforhold for de enkelte år er korrekt.	Parallelt med projekt KMD Boliglån (proces- og
	-	systemimplementeringsspor) skal der ske en justering
Det er dog konstateret enkelte differencer, hvor der	Vi skal henstille til, at Københavns Kommune	af mapningen ved dataoverførsel fra fagsystem til
mangler en endelig sagsbehandling, og der udestår	fremadrettet udarbejder en samlet og afstemt	Kvantum da processen p.t. medfører efterfølgende
fortsat en endelig afstemning af kommunens afregning	refusionsopgørelse vedrørende beboerindskudslån.	manuelle bogføringer for at afstemningerne er
af A-skat og ATP, som på tidspunktet for revisionens		korrekte. Som led i projektet skal der ske afdækning af
afslutning kun er delvist afstemt.		forudsætning for, at alle kommunens beboerindskudslån indeholdes i fagsystem.
Herudover er der konstateret differencer ved		Deboermaskudsian maenoides magsystem.
redegørelse og afregning af A-skat mv. til		Deadline: 28.02.2021
Skattestyrelsen i forbindelse med udbetaling af		
skattepligtige ydelser.		Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
		Som led i den almindelige sagsopfølgning foretager BIF
		løbende reguleringer af borgerens ydelser. Der er
Beboerindskudslån		månedlig controlling af, at disse ændringer er korrekte
Vi har i forbindelse med vores revision af		ift. skat, ATP mv. Desuden foretager BIF en årlig
refusionsopgørelsen vedrørende beboerindskudslån		afstemning, der skal sikre overensstemmelse mellem indkomst-, skatte- og ATP-opløsninger i hhv.
for 2. halvår 2019 ikke modtaget en samlet, afstemt og dokumenteret opgørelse vedrørende		fagsystemerne (KMD Aktiv og KMD Dagpenge) og e-
beboerindskudslån. Vi har i forbindelse med		indkomst. Afstemningen for 2019 er foretaget, og
gennemgangen konstateret, at statuskonto vedrørende		berigtigelse af sager med differencer forventes afsluttet
beboerindskudslån ikke forelå afstemt.		ultimo august 2020.
		, and the second
Vi har derfor forsynet refusionsopgørelsen vedrørende		Afstemningen af mellemregningskontiene i Kvantum
beboerindskudslån for 2. halvår 2019 udvisende en		vedr. afregning af SKAT og ATP i relation til
samlet refusion på 2.117.349 kr. med et forbehold.		udbetalinger via KMD Aktiv og KMD Dagpenge giver
		fortsat udfordringer pga. manglende mulighed for specifikation af opkrævninger på cpr.nr. niveau. Det er
		KS, der varetager afstemningen og KS tilknytter nu flere
		og nye ressourcer til opgaven. Der er udarbejdet en
		handleplan i samspil med BIF, der bl.a. indebærer
		erfaringsudveksling med andre kommuner samt

Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Handleplan august 2020
		kontakt til SKAT, UDK og KMD, med henblik på at kunne imødekomme revisions krav om berigtigelse på cpr.nr. niveau i løbet af efteråret 2020.